МОСКВАЛИК ВА ЛЕНИНГРАДЛИКЛАР ИЗИДАН

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

12 ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 13 (2985).

20 январь
ЧОРШАНБА
1965 йил.

Баҳоси 2 тийин.

ЯНГИ ТИКУВЧИЛИК ФАБРИКАСИ

Давлат комиссияси «Юлдуз» фирмасига қарашли янги тикувчилик фабрикасини ишга тушириш учун қабул қилди. Янги корхонанинг уч қаватлик корпуси қисқа муддатда—бир йилда қуриб битказилди. Ёруғ биноларга 190 та тикув машинаси ўрнатилди. Машиналаштирилган технология потокларида аёлларнинг кўйлаклари, жакетлари, ўқувчи қизларнинг мактаб формаси, ўғил болаларнинг костюмлари ва бошқа хил кийим—кечаклар тикилади.

Бу йил фирманинг Чирчиқдаги филиалида тўрт қаватлик корпус қурила бошлади. Бу ерда болалар кийим—кечаги тикиш учун 300 та тикув машинаси ўрнатиш кўзда тутилган.

Фирманинг бош корхонаси реконструкция қилинмоқчи. Бош корхона йирик бичувчилик фабрикасига айлантирилиб, фирманинг ҳамма филиаллари учун кийим—кечак бичиб бериш шу ерда марказлаштирилади. Бу эса, буюм сифатини оширишга имкон беради.

Фирма ҳузурида механика заводини ишга солиб юбориш ҳам планлаштирилган. Завод республикадаги тикувчилик корхоналарининг ҳаммасини запас қисмлар билан таминлаб туради.

Лойиҳаловчилар Тошкентдаги 2-тикувчилик фабрикасини реконструкция қилиш учун корхонага ҳужжатларни тайёрлаб бермоқдалар. Фабриканинг бош корпуси Шота Руставели кўчасидаги бутун бир кварталии эгаллайди.

(ЎзТАГ).

Янгийўл кондитер фабрикасида яқинда яна бир янгилик рўй беради. Бу ерда плиткали шоколад ишлаб чиқарувчи технологик линия ишга туширилади. Ҳар сменада 3 тоннадан шоколад ишлаб чиқариладиган бўлади. Суратда: шоколад цехининг бошлиғи Эльвира Мелқодирова (чапда) цех ишчиси Собира Умарова билан биргаликда янги линиянинг ишини кўздан кечирмоқда.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотоси.

ЭНГ ЯХШИ СТАНДАРТЛАР УЧУН

Тошкент абразив буюмлари комбинати печларидан тунда кўтарилаётган ранго-ранг шуълани Чилонзор районида ёки аэропорт атрофида яшовчи тошкентликлардан ким кўрмаган дейсиз? У самолётларни қўндираётган учувчилар учун бамисоли мўлжал ҳам бўлиб қолди. Қимматли шлифовка материалларн эритилаётган бу печлардан шундай шуъла абадий чиқиб турадими? Маълум бўлишича яқинда бу йўқ бўлади...

Ҳаммасини бир бошдан айтайлик. Комбинат директори Т. И. Эргашев бизни иш кийимидаги киши билан таништирди. У олим экан. Томскдаги политехника институтидан келибди. У ерда умумий химия технологияси кафедрасининг мудири бўлиб ишловчи бу олим ўртоқ В. М. Витрогин тошкентлик мутахассислар билан биргаликда хомашё тайёрлаб берувчи янги қурилмани синаб кўрмоқда.

Синаб кўришнинг энг қувончли дақиқалари ҳам етиб келди. Конвейер лентасидан донадор кварц қуми оқиб келмоқда. Маҳсус состав ёрдамида ишланиб, пресслаш натижасида кукун қум шундай донадор қилинади. Бунинг афзалликлари жуда катта экан. Агар печга кукун шаклидаги қум солинса у печнинг деворларига ёпишиб қолиб, эритиш процессининг бир мейёрда бўлишига ҳалақит берар, печдан фойдасиз бўлган машъалнинг чиқишига олиб келаркан. Бутуниттифоқ абразив ва шлифовка буюмлари институтида ўтказилган тажриба шуни кўрсатдики, донадор қилинган қум печда жуда ҳам равон эрир экан.

Қурилма аввал тажриба ўтказиш учун ўрнатилган эди. Лекин унинг қуввати анча оширилди, шунинг учун у ишлаб чиқарувчи қурилма сифатида фойдаланила бошланади. Чунки ҳозирги вақтда маҳсулотнинг сифати масаласи асосий масала бўлиб қолди-да.

Шуни таъкидлаш керакки, корхонада тайёрланаётган маҳсулот сифати чакки эмас, анча дуруст. Мамлакатимизда Тошкентда тайёрланган шлифовка материалларидан фойдаланмаётган бирорта машинасозлик корхонаси йўқ. Уларнинг ҳеч бири сўнгги йиллар ичида комбинат маҳсулотининг сифатидан норози бўлмади.

Карборундчилар ишлаб чиқаришни янгилаш бўйича программа тузиб чиқдилар. Икки-уч йилга мўлжалланган бу программада маҳсулотнинг сифат кўрсаткичларини чет эл фирмаларида тайёрланаётган ана шундай буюмларнинг энг яхши намуналаридан ҳам ошириш мўлжалланади.

Яқиндагина фойдаланишга топширилган монокорундни узлуксиз эритиш цехини ўзлаштириш ҳам шу программага киритилган. Амалда эса у экспериментал бўлиш керак эди. Эндиликда у ҳам ишлаб чиқариш корпуси бўлади. Бу ерда монтаж қилинган янги печь эски печга қараганда икки баравар қувватлироқдир. Печда эритиш узлуксиз давом этади. Олдингисида эса шихтани печга солиш ва олиш учун иш вақтининг учдан бир қисми сарфланарди. Олимлар билан ҳамкорликда жорий қилинаётган янги технологиянинг энг асосий афзаллиги шундаки, у монокорунд кристалларининг қаттиқлигини оширади, структурасини яхшилайди.

Маҳсулот сифатини яхшилашга қаратилган программада бошқа тадбирларни амалга ошириш ҳам мўлжаллаб қўйилган.

Е. МАЙОРОВ,
ЎзТАГ мухбири.

БИР ТАКЛИФНИНГ ҚИММАТИ

Тошкент уйсозлик комбинати монтаж бошқармаси коллективи қўлидан чиқаётган кўп қаватли турар-жойларда ҳамшаҳарларимиз шод ва хуррам ҳаёт кечиришмоқда. Қад кўтараётган иморатлар ғоят кўркэм. Хоналари кенг, барча қулайликларга эга. Яқинда бош корпус бошлиғидан бошқарма конструкторлик бюросига бир таклиф тушди.

Федор Андреевич Демидов биринчи навбатда квартиралар сатхини кенгайтиришга эътибор берибди. Илгарилари квартира олдига ўрнатиладиган айвончалар учун махсус қолипда тўртта панел қўйилади. Бу ҳам вақтни, ҳам маҳсулотни кўп талаб этар эди. Энди унинг фикри билан айвон атрофини ўровчи панеллар бир йўла қўйилаяпти. Натижада монтаж қилинаётган ҳар бир 48 квартирали бинодан 114 дона панель иқтисод қилиб қолинмоқда. Турар-жой майдони эса 13,5 квадрат метрга кенгайди.

Шунингдек янгиликлар шарофати билан ҳар бир бино қурилишида 72 та колонка, тўрт кубометр бетон ёнга қолаяпти. Бошқарма рационализаторлари ишчи кучларидан тежаб-тергаб фойдаланишга ҳам алоҳида эътибор беришяпти. Илгарилари бир квадрат метр турар-жой биноси қуриш учун бригадалар 0,57 киши куни сарф қилган бўлса, ҳозирги кунда бу рақам 0,35 ишчи кунига камайди. Натижада қурилиш таннархи анча арзонлашди.

Монтаж бошқармасида бундай янгиликлар кўп. Уларнинг барчаси бинокорлар фикри билан амалга оширилаяпти. Тушаётган қатор рационализаторлик ва ихтирочилик таклифлари корхонага минглаб сўм фойда келтирмоқда.

А. МУРИЕВ.

ТАРБИЯ ВА МАЪРИФАТ ЎЧОҒИ

Халқ университетлари — миллионлар мактаби, оммавий маърифат ўчоқларидир. Шунинг учун ҳам улар жўшқин ҳаётимиздан кундан-кун мустаҳкам ўрин олаётир; идеология ишимизнинг муҳим воситаларидан бири сифатида меҳнаткашларни янги жамият тантанасига чуқур ишонч, коммунистик ахлоқ кодексининг принципларига садоқат руҳида тарбиялашда, оммани илғор совет фани, техникаси ва маданияти ютуқларидан баҳраманд этишда актив роль ўйнамоқда.

Областимизнинг шаҳар ва қишлоқларида, Тошкент шаҳрида жамоатчилик асосларида 137 та халқ университети ишлаб турибди. Уларда ўн минглаб турли касбдаги кишилар таълим олмоқда. Тингловчиларнинг қизиқиши, касби ва билим даражасига қараб университетлар тури ҳам хилма-хил қилиб тузилган. Коммунистик қурилиш назарияси ва практикаси, илмий коммунизм асосларини ўрганиш, қишлоқ хўжалиги ва агрохимия билимлари, техника прогресси ва илғор иш методлари, сиҳат-саломатлик, халқаро аҳвол, ота-оналар, этика, илмий атеизм, адабиёт ва санъат сингари кўп тармоқли университетлар ишчилар, колхозчилар ҳамда зиёлиларнинг энг севимли жойи — билим-маърифат марказлари бўлиб қолган.

Халқ университетлари ташкил этиш ва уларда машғулотларни намунали йўлга қўйишда областимиз партия ташкилотлари катта тажриба ортдирди. Калинин, Янгийўл ва Юқори Чирчиқ районларида ишлаб турган қишлоқ хўжалик халқ университетлари фаолияти диққатга сазовордир. Юқори Чирчиқ районидаги илғор хўжаликлар — «Политотдел», «Правда» ва Свердлов номли колхозлар ҳузурида қишлоқ хўжалик университетининг 3 та факультети ташкил этилган. Уларда чорвачилик, пахтачилик ҳамда механизация ва луб экинлари факультетлари бор. Факультетларга юқорида айтилган колхозларнинг ишбилармонд, тажрибакор раислари бошчилик қилмоқдалар. Университет совети аъзолари орасида фан докторлари ва кандидатлари, қишлоқ хўжалик новаторлари, агрономлар, хўжаликларнинг раҳбарлари бор. Пахта, луб экинларидан мўл ҳосил етиштириш ҳамда чорвачилик маҳсулотини кўпайтиришнинг илмий асосларини пухта билиб олиш, новаторлар тўплаган тажрибани ўрганиш университет машғулотлари асосини ташкил этади. Университет тингловчилари олган билимларини қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида муваффақиятли қўлламоқдалар.

Бироқ, меҳнаткашларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялаш ва уларнинг меҳнат активлигини оширишнинг таъсирчан воситаларидан бири бўлган халқ университетлари аҳамиятига баъзи жойларда етарли эътибор берилмаётир. Айрим шаҳар ва район партия комитетлари университетлар тармоғини кенгайтириш, машғулотларнинг планли ва юксак савияда ўтишини таъминламаётирлар. Областнинг аҳолиси ва халқ хўжалиги тармоқларини ҳисобга олганда ҳозирги университетларнинг сони ҳам, тармоқлари ҳам етарли эмас. Бунинг устига университетларнинг кўпчилиги район марказларида ёҳуд марказга яқин жойларда ташкил этилган, узоқдаги хўжаликларда яшаб ишловчилар ҳисобга олинмаган. Бекобод ва Орджоникидзе район партия комитетлари қишлоқ хўжалик халқ университетлари ишини ҳар томонлама яхши йўлга қўймаганлар. Орджоникидзе райони территориясидаги 10 дан ортиқ илмий ташкилот кучидан фойдаланиб, халқ университетлари фаолиятини юксак даражага кўтариш керак.

«Билим» жамиятининг область бўлими халқ университетлари фаолиятини ошириш, уларни турли темалардаги босма материаллар ва малакали лекторлар билан таъминлаш, машғулотларнинг қизиқарли бўлиши учун янги-янги формаларни топиш ва жорий этишда актив иш олиб бориши керак.

Партия XXII съезди қарорлари, КПСС Программаси асосида халқ университетларининг мазмуни, формаси, уларнинг иш методларини яхшилаш мақсадида Бутуниттифоқ ва республика жамоатчилик кўриги ўтказилмоқда. Бу кўрик шу йил 1 июнгача давом этади. Ана шу давр ичида областимиз партия ташкилотлари халқ университетлари тармоғини кенгайтиришлари, ўқув ва тарбия ишлари сифатини янада яхшилашлари, улар фаолиятидаги камчиликларни бартараф этишлари зарур.

Халқ университетларининг ўқув-методик планлари ва программаларини такомиллаштириш, бу ишга эса юқори малакали мутахассисларни жалб этиш, машғулотлар ва лекцияларнинг илмий, ғоявий-назарий савиясини ошириш ҳамда уларни коммунизм қурилишининг конкрет вазифалари билан мустаҳкам боғлашга эришишни таъминлаш партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир. Шуни унутмаслик керакки, машғулотнинг савияси, таъсир кучи турли адабиётлар, кўргазмали қуроллардан яхши фойдаланишга, семинарлар, лаборатория практикаси, суҳбат методи, конференциялар, савол-жавоб ва тематик кечалар ўтказиш, корхона, колхоз-совхоз, музей, театр сингари жойларга коллектив бўлиб бориш каби актив форма ва методларни кенг, ижодий қўлланишга боғлиқдир.

Халқ университетлари истиқболини ўйлаган ҳарбир партия ташкилоти университетларда лектор, ўқитувчи ва консультантликка олимлар, педагоглар, врач, инженер, агроном, зоотехник, экономист, юрист, адабиёт ва санъат арбоблари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларни кўпроқ жалб этиши керак. Университетлар тармоғини планли равишда кенгайтира бориш, методик кенгашлар ишини юксак талаблар даражасига кўтариш, тингловчилар контингентини ишчилар, колхозчилар, ёшлар ҳисобига кўпайтириш ҳам диққат марказида бўлиши зарур.

Халқ университетлари коммунизм кишисини тарбиялаш ва вояга етказишда партия ташкилотларининг жанговар ёрдамчилари бўлишига эришайлик.

ЖАҲОН ЯНГИЛИКЛАРИ

А. А. ГРЕЧКО ВАРШАВАГА КЕЛДИ

ВАРШАВА, 18 январь. (ТАСС). ПАП агентлиги хабар беради: Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар бирлашган қуролли кучларининг бош қўмондони Совет Иттифоқи маршали А. А. Гречко бугун Варшавага келди. А. А. Гречко Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий консультатив комитети мажлисининг ишида қатнашади.

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИ СИЁСИЙ КОНСУЛЬТАТИВ КОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ ОЧИЛДИ

ВАРШАВА, 19 январь. (ТАСС). 19 январда Варшавада Варшава шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий консультатив комитетининг мажлиси очилди.

Польша бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ В. Гомулка мажлис қатнашчиларига табрик сўзи билан мурожаат қилди.

Ўртоқ В. Гомулка Варшавага келган делегацияларни самимий табриклади.

Жонсоннинг мудофаа масалаларига доир мактуби

ВАШИНГТОН, 19 январь. (ТАСС). Кеча АҚШ президенти Л. Жонсон конгрессга мудофаа масалаларига доир махсус мактуб йўллади. Президент ўзининг бу мактубида АҚШ қуролли кучларининг аҳволини баён қилиб берди. Қўшма Штатларнинг ҳарбий сиёсати ҳақида гапириб, Америка ҳарбий машинасини янада такомиллаштириш чоралари тўғрисида тавсиялар таклиф қилди.

Президентнинг мўлжалига қараганда, 1965 молия йилида мудофаа харажатлари 49,3 миллиард долларни ташкил қилади, ёки 1964 йилги молия йилига қараганда тахминан 2 миллиард доллар камроқ бўлади. Президент бунинг сабабларини тушунтириб, АҚШ ўз қуролли кучларининг структурасида зарур бўлган кўпгина ўзгаришлар ва кўпайтиришларни амалга оширишга муваффақ бўлганлигини кўрсатиб ўтди. АҚШ мудофаа министрлиги кейинги тўрт йил ичида маблағларни зўр ғайрат билан тежади ва эндиликда «бунинг самараларидан баҳраманд бўлмоқда».

Шунингдек мактубда, АҚШ қуролли кучларининг ракета қуввати тағин ҳам кўпроқ орттирилади ва қуролнинг янги турларини яратиш соҳасида илмий тадқиқот ишлари кенгайтирилади, деб ваъда берилади.

Черчиллнинг бетоблиги

ЛОНДОН, 18 январь. (ТАСС). Уинстон Черчиллнинг бетоблиги тўғрисида бу ерда эълон қилинган бюллетенда у «кечасини осойишталик билан ўтказди, лекин бирмунча заифлашди. Бошқа ўзгаришлар йўқ», дейилади.

КОНГОДАГИ ЖАНГЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 18 январь. (ТАСС). Конго ватанпарварларининг отрядлари Танганьика кўлининг шимолий соҳилидаги Увира шаҳри районидан Чомбе қўшинларини сиқиб чиқармоқда. ЮПИ агентлиги мухбирининг хабар беришича кейинги ҳафталарда қўзғолончиларнинг Увирадан Марказий Киву вилоятининг пойтахти Букавуга борадиган йўлда активлиги бирмунча ошганлиги кўриниб турибди.

К. ЛИБКНЕХТ ВА Р. ЛЮКСЕМБУРГ ХОТИРАСИ

БЕРЛИН. Немис ишчилар синфининг иши учун атоқли курашчилар — Карл Либкнехт ва Роза Люксембург ёвузларча ўлдирилган кунга 46 йил тўлди. Германия Демократик Республикасининг матбуоти немис элида тинчлик, демократия ва социализм учун ана шу мардона курашувчиларнинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисида ҳикоя қилувчи материалларни босиб чиқармоқда.

«Нейес Дейчланд» газетаси ўзининг бош мақоласида К. Либкнехт ва Р. Люксембургнинг ўз ҳаётини бағишлаган иш Германия Демократик Республикасида амалга оширилаётганлигини таъкидлайди. Германия Демократик Республикасида бутун немис халқи учун бахтли келажак негизи барпо этилмоқда. Германия бирлашган социалистик партияси, деб уқтириб ўтади «Нейес Дейчланд» газетаси, Карл Либкнехт васиятларини оғишмай бажармоқда. К. Либкнехт Ленин йўлидан социализм сари боришни ва Ленин тузган қардош партия билан дўстликни бутун чоралар билан мустаҳкамлашни васият қилган эди.

ИМПЕРИАЛИСТЛАР ВА УЛАРНИНГ ҚЎҒИРЧОҚЛАРИ ПЛАНЛАРИНИ БАРБОД ЭТИШ КЕРАК

ПХЕНЬЯН, 18 январь. (ТАСС). «Нодон Синмун» газетасининг бугунги сонида Сеул маъмурларининг Жанубий Вьетнам қўғирчоқ армиясининг икки мингдан кўпроқ солдат ва офицерини юбориш тўғрисидаги қарори муносабати билан ватанни тинч йўл билан бирлаштириш комитетининг Жанубий Кореядаги барча ватанпарварларга қарата чиқарган мурожаати эълон қилинди. Мурожаатда Жанубий Корея солдатларини Жанубий Вьетнамга юбориш тўғрисида Америка империалистлари ва Пак Чжон Хи тўдаси планларига қарши, Америка қўшинларининг Жанубий Кореядан олиб чиқиб кетилиши учун қатъий курашни авж олдириб юбориш ҳақида Жанубий Кореянинг барча аҳолисига қаратилган чақириқ баён қилинган.

ИНДОНЕЗИЯ: «ТИНЧЛИК КОРПУСИ» ЙЎҚОЛСИН!

ЖАКАРТА, 18 январь. (ТАСС). Индонезия ёшлари фронтининг президент Сукарнога юборган телеграммасида «Биз Американинг «тинчлик корпуси» кўнгиллиларини Индонезияга юбориш тўғрисидаги битимни бекор қилишни талаб этамиз», дейилади. Индонезия ёшлари «тинчлик корпуси» аъзоларининг ҳаммасини мамлакатдан дарҳол чиқариб юборишни ҳам президентдан талаб қилишди. «Тинчлик корпуси» Индонезияга қарши жосуслик ва қўпорувчилик ишлари билан шуғулланаётганлиги телеграммада кўрсатиб ўтилди.

Ёшлар фронти мамлакатда «тинчлик корпуси» йўқолсин, деган шиор остида оммавий кампанияни авж олдириб юбориш тўғрисида қарор қабул қилди.

КОН-РУДА КОМПАНИЯСИ НАЦИОНАЛИЗАЦИЯ ҚИЛИНДИ

РАНГУН, 18 январь. (ТАСС). Бирма ҳукумати «Бирма корпорейшн лимитед» кон-руда компаниясини национализация қилди. Мамлакатнинг энг катта саноат компанияларидан бири бўлган бу компанияга шу вақтгача давлат ва хусусий инглиз капитали биргаликда хўжайинлик қилиб келмоқда эдилар.

АГРЕССОРЛАРНИНГ САМОЛЕТЛАРИ УРИБ ТУШИРИЛДИ

ХАНОЙ, 18 январь. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги хабар беради: Американинг реактив самолётлари Сиенг-Куанг вилоятида шу йил 13 январда бир қанча объектларни бомбардимон қилаётган вақтда Патет-Лао қўшинларининг зенит тўплари шу самолётлардан 4 тасини уриб туширди.

БАСТАКОР ЮБИЛЕЙИ

Композитор — мелодист, кўпгина ўзбек музикачиларининг устози, бир қанча опера ва қўшиқлар автори, халқнинг севган фарзанди Тўхтасин Жалилов 70 ёшга тўлди. У, ўз ҳаётининг эллик йиллигини музикага бағишлади.

19 январда талантли композиторнинг жуда кўп мухлислари, шогирдлари, Ўзбекистон пойтахти жамоатчилигининг вакиллари юбилярни қутламоқ учун Муқимий номидаги музикали драма ва комедия театрига тўпланишди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Ё. С. Насриддинова юбилярни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан табриклади.

Ё. С. Насриддинова Т. Жалиловга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғини топширди. Т. Жалилов юбилей туфайли Фахрий ёрлиқ билан мукофотланган эди.

Тантанали кеча қатнашчилари талантли бастакор Т. Жалиловга узоқ умр, янги ижодий муваффақиятлар тиладилар.

Кеча қатнашчилари учун катта концерт қўйиб берилди.

(ЎзТАГ).

40 МИЛЛИАРД СЎМ ФОЙДА

Социалистик саноат хўжалик ҳисобига асосланган. Бу ҳар бир саноат корхонаси рентабелли бўлиши керак демакдир. Совет саноати айрим шахсларнинг давлат орттиришини эмас, балки барча халқнинг ўсиб бораётган эҳтиёжини тўла қондиришни мақсад қилиб қўйган. Шунинг учун ҳам саноатимиз фойдани муттасил кўпайтириб бормасдан ана шу вазифани бажара олмайди.

Саноатда олинаётган фойда халқ хўжалигини маблағ билан таъминлашнинг энг муҳим манбаъларидан биридир. Ана шу манбаъдан олинган маблағлар капитал қурилиши—янги саноат корхоналари, транспорт, коммунал-маиший хизмат ташкилотлари, уй-жойлар қурилишига, ишчи ва хизматчилар маошининг оширилишига ҳамда истеъмолнинг ижтимоий фондларини кўпайтиришга сарфланади. Бу фондлар эса маориф, соғлиқни сақлаш, социал страхования ва социал таъминот, физкультурани юксалтириш учун фойдаланилади.

СССР Олий Советининг декабрь сессияси маъқуллаган СССРнинг 1965 йилги Давлат бюджетида фойдадан ажратиладиган маблағ миқдори 36,6 миллиард сўмни ёки даромадларнинг деярли 32 процентини ташкил этади.

Шу муносабат билан таъкидлаш керакки, социалистик экономиканинг етакчи соҳаси — саноат олаётган фойда тўхтовсиз ортиб бормоқда. Масалан, 1940 йилда у 1,7 миллиард сўмни ташкил этган эди. 1962 йилда саноат келтирган фойда деярли 11 баравар кўпайди ва 18,6 миллиард сўмга етди. Бу мамлакат индустриясининг тез суръатлар билан ривожланаётганлиги, социалистик экономиканинг жуда катта имкониятлари борлиги, унда хўжалик ҳисоби тобора мустаҳкамланаётганлигини кўрсатувчи ёрқин бир далилдир.

Эндиликда социалистик саноатнинг ишлаб чиқарувчи ва қайта ишловчи барча соҳалари рентабелли бўлиб қолди. Бундан фақат тошкўмир қазиб чиқариш мустаснодир. Лекин тошкўмир қазиб чиқарувчи ҳавзаларда ҳам ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаштириш ва автоматлаштириш туфайли фойда олаётган шахталар ҳам кам эмас.

Саноат корхоналари олаётган фойданинг ҳаммаси давлат бюджетига ажратилаётганлиги, марказлашган тартибда фойдаланилаётганлиги йўқ. 1965 йилда олинадиган 40 миллиард сўм фойданинг 8,4 миллиард сўми корхоналар ва хўжалик ташкилотлари ихтиёрида қолдирилади. Бу маблағлар ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш, корхоналар меҳнаткашларининг моддий манфаатдорлигини ошириш ва уларга маданий хизмат кўрсатишни яхшилаш учун фойдаланилади. Бу маблағларнинг маълум қисми корхона фондига ажратилади. Бу фондни эса дирекция касаба союз ташкилотлари билан келишган ҳолда умумдавлат уй-жой қурилиши планидан ташқари турар-жойлар қуриш, санаторий ва дам олиш уйларига путёвкалар сотиб олиш, муҳтож бўлиб қолган ишчи ва хизматчиларга моддий ёрдам бериш, болаларнинг ёзги ва қишки дам олишини уюштириш ва бошқа мақсадлар учун сарфлайди.

Совхозлар ва давлат бюджети ўртасидаги молия алоқаларининг ҳукумат томонидан ўрнатилган янги тартиби катта аҳамиятга эгадир. Совхозлар олаётган фойданинг 42 проценти хўжаликлар ихтиёрида қолдирилади ва у ички ишлаб чиқариш ва маиший хизмат эҳтиёжлари учун фойдаланилади. Амалда бу тартиб қандай бўлишини Краснодар ўлкасидаги «Красноармейский» шоликорлик совхози мисолида кўриш мумкин. Муваффақиятли ишлаётган бу рентабел хўжалик 1965 йилда 2 миллион сўм фойда олишни мўлжаллаб қўйди. Ўтган йили эса 1 миллион сўм фойда олинган эди. Бу йил олинадиган 2 миллион сўм фойданинг 840 минг сўми совхоз ихтиёрида қолдирилади ва ишлаб чиқаришни ривожлантириш ҳамда ишчилар фаровонлигини оширишга сарфланади. Бу эса совхоз ходимларининг ўз меҳнатлари натижаларидан моддий манфаатдорликларини, шубҳасиз, оширади.

Ҳали мамлакатимиздаги барча саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналари рентабелли ишламаяпти, айрим буюмлар фойда ўрнига зарар келтирмоқда. 1964 йилда Москвадаги 15 та завод ва фабрика ишчилари муҳим ташаббус билан чиқишди. Улар барча буюмларнинг ишлаб чиқаришни рентабелли қилиш мажбуриятини олишди. Ҳозир бу ташаббус бутун мамлакатда кенг қўллаб-қувватланмоқда.

Хўжалик ходимлари, экономистлар миллионлаб ишчилар ва хизматчиларнинг ўз корхоналарининг рентабелли бўлиши, барча буюмларнинг фойда бериши учун олиб бораётган курашлари халқ хўжалигига шубҳасиз катта фойда келтиради, давлатнинг Совет Иттифоқи меҳнаткашлари турмуш даражасини тез суръатлар билан ошириш учун моддий имкониятларини кенгайтиради.

Яков УШЕРЕНКО,
АПН шарҳчиси.

14 МАРТ—МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР КУНИ

АГИТАТОР КЕЛДИ

«Янги шаҳар» маҳалласидаги оталар уйи ҳар кундагидек бугун ҳам серфайз, гавжум эди. Бу ерга маҳалланинг кексаларигина эмас, қўшни маҳаллалардан ҳам ҳурматли оталар меҳмон бўлиб келишган. Уларнинг баъзилари яқинда маҳаллий Советларга бўладиган сайловлар ҳақида гаплашса, баъзилари кейинги икки йил ичида маҳаллада бўлган ўзгаришлар тўғрисида суҳбатлашишарди. Кексалар уйига меҳмон бўлиб келган маҳалланинг ёшлари эса шахмат-шашка ва газета ўқиш билан банд.

— Розиқжон ука, нимасини ҳам гапирасиз,— деди тўрда чой қуяётган нуроний мўйсафид ёнидаги ҳамроҳига қараб,— бирлашган тоғни йиқитар, мана маҳалланинг катта-кичиги барака топишсин. Бир ёқадан бош чиқариб ишга киришувдики, ҳаш-паш дегунча сиз билан бизга аталган уйни ҳам қўндириб, ҳам дўндириб ташлашди.

— Нуқул уйларингизни мақтаркансизларда,— деди ҳазиломуз ўрта ёшлардаги бир киши,— маҳаллада оз-мунча иш қилиндими? Мана бу ёнбошингиздаги шинам магазинга қаранг. Бундан икки-уч йил илгари арзимаган туз ёки гугурт учун трамвай остановкасига чиқишга тўғри келарди...

Суҳбат шу ерга етганда оталар ҳузурига агитатор қиз Мовлуда Дадамуҳамедова кириб келади:

— Ассаломуалайкум,—деди Мовлуда оталарга таъзим билан.

— Воалайкўм ассалом, — нелинг қизим, қани қанақа янгиликлар олиб келдингиз?

Агитатор қиз кексаларга яқинда маҳаллий Советларга бўладиган янги сайлов ҳамда ўтган сайловдан буён маҳаллада олиб борилган ободончилик ишлари тўғрисида сўзлаб берди.

— Узоққа бормайлик,— дея гап бошлади Мовлуда,— ўтган йили маҳалламизда нима бор эдию, бу йил унинг қиёфаси қандай ўзгарди. Ана шу ҳақда суҳбатлашиб олсак.

— Жуда тўғри айтдинг, қизим, — деди кексалардан бири.— Ўзимиз ҳам шу ҳақда суҳбатлашиб ўтирган эдик.

— Мана маҳалламизда жамоатчилик кучи билан 300 кишилик янги клуб ҳам қурилди. Энди истаган кинони ана шу ернинг ўзида томоша қилишимиз мумкин. Илгари сал иситма чиққудек бўлса вақти бемаҳал поликлиникага югурардик. Ҳозир маҳалламизда медпункт очилди. Маҳалла жамоатчилиги сиз отахонлар билан бирга ёшларни ҳам эсдан чиқаришганлари йўқ. Улар учун алоҳида уй қуриб берилди, эндиликда ўқувчи-ёшлар дарсдан кейин вақтларини беҳуда кўчада ўтказмай бу уйда шахмат-шашка ўйнаб, маданий дам олишлари мумкин.

Ёки маҳалламиздаги баъзи кўчаларни олайлик. Илгари лойи тиззага урадиган «Чаманзор», «Ранний» проездларига ўтган икки йил ичида тўла асфальт ётқизилди. Янги очилган гастроном типидаги озиқ-овқат магазинини айтмайсизми,— агитатор қиз сўзида давом этди. Шунингдек «Қизил Шарқ» проездида болалар боғчаси очилиши ҳам қувончли воқеадир. Бу йил март ойида маҳаллий Советларга ўтказиладиган сайлов бизга яна қанчадан-қанча янгиликлар олиб келиши мумкин. Ҳа, маҳалламиз қиёфаси кун сайин ўзгариш билан бирга ҳаётимиз фаровон бўлиб бормоқда...

«Янги шаҳар» маҳалласидаги 213-сайлов участкасининг ишчан ва жамоатчи агитаторлари маҳаллий Советларга сайлов ўтказиш ҳақидаги хушхабар тарқалиши билан сайловчилар ўртасида оммавий-сиёсий ва тушунтириш ишларини бошлаб юборишди. Шуниси қувончлики, маҳаллада бу йил биринчи маротаба сайлов участкаси ташкил этилди. Сайлов участкасининг Маҳбуба Ғаниева, Шоира Толипова, Йўлдош Юнусов, опа-сингил Мовлуда ва Мовжуда Дадамуҳамедовалар каби ёш агитаторлари маҳаллада сайловолди тушунтириш ишларини бошлаб юборишди.

— Биз,— дейди маҳалла комитетининг раиси, тарих фанлари кандидати ўртоқ Р. Мелиқулов, — аҳоли ўртасида сайловолди тушунтириш ишларини олиб боришга фақат агитаторларгина эмас, маҳалла интеллигентларини ҳам жалб этганмиз. Бу соҳада айниқса республика табиат музейи партия ташкилотининг секретари ўртоқ С. Муродов раҳбарлик қилаётган маҳалла лекторийси бошлаган ишни алоҳида кўрсатиб ўтиш мумкин. Яқинда шу лекторий ташаббуси билан республика атеизм уйининг бош илмий ходими Низомиддин Хўжаев маҳалла қарияларн ўртасида «Рўзанинг зарари» ҳақида қизиқарли лекция ўқиб берди. Шунингдек, маҳаллада яшовчи медицина фанлари кандидати Маҳамаджон Орипов яқинда атеизм темасида савол-жавоб кечаси ўтказди. Биз қандай суҳбат ёки лекция ташкил этмайлик, кексалар учун худди шу темага боғлиқ кино ҳам кўрсатамиз.

Ҳақиқатан ҳам маҳалла жамоатчилиги ва агитаторлар маҳаллий Советларга бўладиган сайловга пухта тайёргарлик кўришмоқда. Агитпункт ҳозирдан бошлаб турли шиор ва плакатлар билан безатилди. Бу ерда сайловчилар учун справка ҳамда юридик консультация столлари ҳам ташкил этилган. Агитпунктда сайловчилар газета ва журналларнинг кундалик янги сонларини олиб ўқишлари мумкин. Маҳалла интеллигентлари В. Ғаниев, Т. Шарофиддинова, Х. Дониёров ўртоқлар «Янги шаҳар овози» деворий газетасини мунтазам чиқариб туришибди.

Октябрь районидаги «Янги шаҳар» маҳалла аҳолиси маҳаллий Советларга бўладиган сайловга ана шундай тайёргарлик кўришмоқда.

А. ШАЙХОВ.

Суратда: ёш жамоатчи агитатор Мовлуда Дадамуҳамедова «Янги шаҳар» маҳалласидаги пенсионер отахонларга маҳаллий Советларга бўладиган сайлов ҳақида гапириб бермоқда.

В. Салов фотоси.

БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ РОЛИНИ ОШИРАЙЛИК

(Тошкент шаҳар партия комитети пленумидан)

Газетамизда илгари хабар қилинганидек, Тошкент шаҳар партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда шаҳар партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Қ. Муртазоев** «Партия XXII съезди қарорларини бажаришда бошланғич партия ташкилотларининг ролини ошириш тўғрисида» доклад қилди.

— Ҳарқандай ишнинг муваффақияти партиянинг асоси ҳисобланган бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятига боғлиқ,—деди докладчи. — Кейинги вақтларда шаҳар партия комитети ва район партия комитетлари бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятини яхшилашда бир мунча иш қилдилар. Шу туфайли Тошкент шаҳар меҳнаткашлари етти йиллик олтинчи йили планини муддатидан илгари — 23 декабрда адо этдилар. Меҳнат унумдорлигини ошириш плани ҳам бажарилди. Маҳсулот таннархининг арзонлаштирилиши натижасида 6 миллион 266 минг сўм иқтисод қилиб қолинди. Кейинги икки йил мобайнида капитал қурилишга сарфланадиган маблағ 100 миллион сўмга кўпайди. Кўплаб маданий-маиший муассасалар, турар-жой бинолари ва корхоналар қад кўтарди. Шаҳарнинг маданий ҳаётида ажойиб ўзгаришлар рўй берди.

Омманинг ташаббускорлиги ошди. Партия ҳамда совет ишларида кенг жамоатчилик янада актив иштирок эта бошлади. Коммунистик меҳнат ҳаракати кенг қанот ёйди. Буларнинг ҳаммаси шаҳар, район партия комитетларининг бошланғич партия ташкилотлари ишига яқиндан ёрдам бериб, уларнинг ишчанлик ва ташаббускорликларини оширганлиги туфайли бўлди.

Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонт заводи коммунистларининг иши диққатга сазовордир. Завод коллективи партия ташкилотининг раҳбарлигида ўтган етти йил мобайнида маҳсулот ишлаб чиқаришни 2.1 баравар кўпайтирди. Меҳнат унумдорлиги 20 процент ошди. Икки мингдан ортиқ рационализаторлик ва ихтирочилик таклифлари жорий қилинганлиги туфайли маҳсулот таннархи ҳар йилига 4,3 процент арзонлашмоқда. Корхона коллективи бундай муваффақиятларга қандай қилиб эришди? Аввало шуни айтиш керакки, завод коммунистлари ишлаб чиқаришнинг ҳақиқий жонкуярлари бўлдилар. Заводда 19 цех партия ташкилоти, 43 партия группаси бор. 15 коммунист цехларни, 14 коммунист ишлаб чиқариш участкаларини, 19 коммунист бўлимларни, 67 коммунист сменалар, 74 коммунист бригадаларни бошқаради. 300 дан ортиқ коммунист бевосита ишлаб чиқариш билан банд. Ҳар уч коммунистнинг бири коммунистик меҳнат зарбдори, қолганлари эса ана шу ном учун курашаётир. Партия аъзоларининг ҳаммаси ишлаб чиқариш нормаларини бажаради.

Завод партия комитети ҳар қандай илғор, прогрессив янгиликни дарҳол пайқаб олиб, уни коллектив ўртасида кенг пропаганда қилади.

Шаҳардаги кўпгина саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларида коммунистлар ана шундай меҳнат қилмоқдалар.

Бироқ биз — коммунистлар эришилган ютуқлар билан хотиржамланишимиз мумкин эмас. Ўтган йили олти саноат корхонаси планни бажармаган экан, бу мазкур корхоналар партия ташкилотларининг фаолиятсизлигини кўрсатади. Бунга район ва шаҳар партия комитетлари ҳам айблидирлар.

Нега шундай? Бир корхона яхши ишлайди-ю, иккинчи корхона ўша шароитга эга бўлган ҳолда ёмон ишлайди. Буни қуйидаги мисолда изоҳлаш мумкин.

Шарикоподшипник заводи йилдан йилга план топшириқларини адо этмай келаётир. Ўтган йили бир неча минг дона подшипник пландагидан кам ишлаб чиқарилди. Завод бир меёрда ишламаганлиги туфайли ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг таннархи жуда юқори. Мавжуд станок ва ускуналардан 50—60 процент фойдаланилади. Меҳнат интизоми ниҳоятда бўш. Ахир, корхонада 39 коммунист бор-ку. Аммо партия бюроси ана шу коммунистларни ишга солиб мавжуд камчиликларни бартараф этишга сафарбар этмаётир. Партия бюроси ойлаб чақирилмайди. Киров район партия комитети завод партия бюросининг секретарини алмаштираверишдан нарига ўтмаётир.

Ҳар икки корхонада ҳам партия ташкилоти бор. Ҳамма иллат шундаки, бир жойда ташаббускорлик, ишчанлик ҳукм сурса, иккинчи корхонада ўзибўларчилик кайфияти зўр.

Шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотларининг асосий эътибори КПСС XXII съезди қарорларини бажаришга қаратилган бир вақтда шарикоподшипник заводи партия бюросининг ташаббуссиз ишлашига тоқат қилиб бўладими.

Шу кунларда шаҳардаги барча партия ташкилотлари москвалик ва ленинградликларнинг аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан бошлаган ташаббусларини кенг ёйишлари зарур. Партия комитетлари ва партия бюролари меҳнаткашларни коллектив олдида турган муҳим сиёсий ва хўжалик вазифаларни бажаришга сафарбар этишлари лозим. Бунда коммунистлар авангардлик ролини ўйнашлари керак. Коллектив олдида турган вазифаларнинг энг муҳимини коммунистлар муҳокамасига қўйиш ва ҳар ишда коммунистларнинг ўрнак бўлишларини таъминлаш талаб этилади.

Кадрлар билан ишлашдаги камчиликлар хўжалик вазифаларини муваффақиятли ҳал қилишда катта ғов бўлиб келмоқда. Ёш, серғайрат, амалий ишда ўзини кўрсатган мутахассисларни дадиллик билан раҳбарлик ишларига қўйиш керак. Кадрлар резервини кенгайтириш партия ташкилотларининг асосий ишларидан биридир. Кенг ишчилар оммасининг малакасини ошириш, техник маълумотни такомиллаштириш орқали кўплаб кадрлар резервига эга бўлиш мумкин.

Олдимизда турган коммунизмнинг моддий-техника базасини яратишдек шарафли вазифани бажариш учун бошланғич партия ташкилотларининг, район партия комитетларининг иш услублари ва методларини тобора такомиллаштириш керак бўлади. Ташкилотчилик ишининг турли форма, восита, методларидан самарали фойдаланиш керак. Кадрларни танлаш, уларни тарбиялаш ва жой-жойига қўйиш ҳамда уларнинг авангардлигини ошириш партия ташкилотларининг жонажон ишидир.

Партия иши — кишилар билан ишлаш демакдир. Бу ишда бир жойда тўхтаб қолиш, бир қолипда раҳбарлик қилиш асло мумкин эмас. Биринчи навбатда ишчанлик, изланувчанлик, ташаббускорлик керак. Ишчанлик партия ходимига хос хусусиятдир. Умумий гаплар, цитаталар ўрнига ҳар қандай масалага амалий жиҳатдан ёндошиш, конкрет тадбирлар кўриш лозим. Бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари юқоридаги ҳислатларга эга бўлган кишилардан танлангандагина яхши натижа беради. Партия ташкилотининг секретари аввало ўзига, сўнг бошқаларга талабчан бўлиши фақат фойда бериши мумкин. Ишни ўзи бўларчиликка ташлаб қўйиш, лаганбардорлик, хушомадгўйлик коммунистларга ётдир.

Раҳбарликнинг ленинча методлари бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари учун ва барча партия раҳбар ходимлари учун битмас-туганмас ижод булоғидир. Биз — ленинчилармиз. Партиявий ишларни бажаришда Лениндан ўрганишимиз, унинг бутун ташкилотчилик ва тарбиячилик соҳасидаги тажриба ва билимларини чуқур ўрганишимиз ва бунга ҳамиша амал қилишимиз керак.

Коммунист қаерда ва қандай вазифада ишламасин, интизом битта. Ҳамма жойда коммунистлар учун ягона Устав—қонун. Шаҳардаги барча партия ташкилотлари КПСС Устави ва Программасини асосий қурол қилиб олган ҳолда партия йўлидан тўғри, изчил бормоқда. Лекин раҳбар партия ходимларнинг фақат ўзигина Уставни яхши билиши ва унга риоя қилиши кам. У ўзи раҳбарлик қилаётган ташкилотдаги барча коммунистлар учун жавобгардир. Шу жиҳатдан олганда раҳбар партия ходимларга бўлган талаб юқоридир.

Раҳбар коммунист ҳамма вақт кишилар орасида бўлиши, уларнинг кайфиятларини яхши тушуниши, лозим бўлганда кишиларни катта ишларга сафарбар қила билиши керак.

Бошланғич партия ташкилотларининг асосий ишларидан бири қабул қилинган қарорларнинг бажарилишини муттасил контроль қилиб боришдан иборат. У ёки бу вазифани ҳал қилишга қаратилган қарор қабул қилиб, унинг бажарилиши устидан контроль қилмаслик катта принципсизликдир. Экскаватор заводидаги ўртоқлар «Инженерлик соати» жорий қилиш тўғрисида ташаббус кўрсатиб ҳаммага жар солдилар. Конкрет қарорлар белгиланди. Бироқ яхши ният билан бошланган ташаббус ярим йўлда қолиб кетди. Экскаватор заводи бошланғич партия ташкилоти, қолаберса, Куйбишев район партия комитети, шаҳар партия комитети ташаббус кенг қулоч ёймаганлиги учун айблидир. Янгиликка бундай муносабат кечириб бўлмайдиган ҳолдир.

КПСС Устави бошланғич партия ташкилотлари зиммасига хўжаликни бошқаришда кенг меҳнаткашлар оммасини жалб этишдек, коммунистларнинг активлигини оширишдек муҳим ва масъулиятли вазифани юклайди. Партия комитетларининг ва бюроларининг аъзолари коммунистларга ва партиясиз активларга ҳар турли жамоат топшириқлари беришлари ва уларнинг бажарилишини контроль қилиб туришлари лозим. Ўтган йил кузда бўлиб ўтган бошланғич партия ташкилотлари ҳисобот-сайлов йиғилишларида партия комитетлари бюролари аъзолигига ҳамда бошланғич партия ташкилотлари секретарлигига 4768 коммунист сайланди. 1700 киши цех, бригада партия ташкилотларининг секретарлари ва партия группаларининг раисларидир. Бу жуда катта куч. Ана шу кучни ишнинг кўзини билган ҳолда сафарбар этилса, ҳар қандай мураккаб ишнинг уддасидан бемалол чиқиш мумкин.

Партия ташкилотлари жамоатчилик ишларида омманинг иштирокини таъминлашлари, уларнинг ташаббускорлигини оширишлари керак. Партия ишларида жамоатчилик асосларининг ривожлантирилиши танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантиришда муҳим омил бўлди. Танқид эса хўжалик олдида турган вазифаларни бажаришда муҳим аҳамиятга эга эканлиги ҳаммага маълум. Лекин танқид кишиларни тарбиялаши лозим. Ҳаққоний ва соғлом бўлмаган танқид бизнинг партиямизга ётдир. Ўртоқларча принципиал танқидгина ишга фойда келтириши мумкин. Лекин баъзибир партия ташкилотларида танқидга нотўғри муносабатда бўлиш ҳоллари ҳам учраб турмоқда. Бу ҳолни машинасозлик бўйича давлат конструкторлик-технологик бюроси ва унинг раҳбари ўртоқ Куличенков фаолиятида кўриш мумкин. Ўртоқ Куличенков коммунистларнинг танқидига нотўғри муносабатда бўлди. Натижада ўзини коллективга қарши қилиб қўйди. Юқори партия ташкилотлари вақтида бундай нотўғри аҳволнинг олдини олди.

Бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлиги раҳбар партия органларининг уларга тўғри йўл кўрсата олишлари ва тарбиялай олишларига кўп жиҳатдан боғлиқ.

Кейинги вақтларда район партия комитетлари бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликни анча яхшилади. Ленин, Чилонзор район партия комитетларининг бюролари сиёсий хўжалик вазифаларини ўз вақтида бюроларда кўриб, конкрет қарорлар белгилайди. Муҳими шуки, бу қарорларнинг бажарилиши устидан назорат қилиб турилади. Масалага ишнинг кўзини билган ҳолда ёндошилганлиги туфайли натижа яхши бўлади. Бошқа район партия комитетларининг фаолиятида ҳам мақтовга сазовор ишлар бор. Район партия комитетлари хўжалик ишларини бевосита бажариши эмас, балки унинг бажарилишини контроль қилишлари лозим.

Баъзи район партия комитетлари хўжаликка дифференциал равишда ёндошмаётир. Жумладан, Октябрь район партия комитети қурилиш ташкилотлари ишларига раҳбарликни сусайтириб юборган, Киров район партия комитети ижодий муассасалар партия ташкилотларига талабчанликни бўшаштириб юборганлиги, Куйбишев район партия комитетининг илмий-тадқиқот муассасалари партия ташкилотларининг ишларини ўз ҳолига ташлаб қўйганликлари мазкур муассасаларда партиявий-сиёсий ишларнинг бўшашиб кетувига олиб келмоқда.

Район партия комитетлари бошланғич партия ташкилотларининг секретарларини ўқитиши, уларга тегишли йўлланмалар бериб туриши лозим. Кўпроқ жойларда бўлиш, айниқса янги сайланган партия ташкилотининг секретарларига амалий ёрдам бериш район партия комитетлари ходимларининг бурчидир.

Цех партия ташкилотлари ва партия группалари ишига раҳбарлик партия ходимларининг диққат марказида бўлиши керак. Чунки у ерда бевосита моддий бойлик яратувчи кишилар ишлайди. Партия группалари сонини ошириш ва уларга амалий ёрдамни кучайтириш лозим. Цех партия ташкилотлари секретарлари ва партия группаларининг раислари билан муттасил равишда инструктажлар, семинарлар олиб бориш яхши натижа беради. Бундай семинарлар фақат район партия комитетларида эмас, бошланғич партия ташкилотлари ҳузурида ўтказилса, мақсадга мувофиқ бўлади.

КПСС XXII съездининг тарихий қарорларини бажариш барча партия ташкилотларидан ленинча принципиаллик билан ишлашни талаб этади. Тошкент шаҳар партия ташкилоти ва унинг кўп сонли активлари бу муҳим вазифанинг уддасидан чиқишга қодирдирлар.

* * *

Доклад юзасидан бўлган музокараларда биринчи бўлиб Ленин район партия комитетининг секретари ўртоқ **И. Умаров** сўзга чиқди.

— Районимиз меҳнаткашлари, — деди нотиқ, — етти йилликнинг олтинчи йили план топшириқларини анча ортгириб адо этдилар. Планга қўшимча деярли 6 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Саноат корхоналарида ўтган йили 300 дан ортиқ ташкилий техникавий тадбирларнинг амалга оширилиши туфайли меҳнат унумдорлиги анча ўсди. Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонт заводи коллективи юбилей йилида айниқса юқори кўрсаткичларга эришди. Корхонада мўлжалдаги 306 ўрнига 386 та тепловоз секцияси ремонтдан чиқарилди.

«Қизил тонг» тикувчилик фирмаси коллективи ички резервлардан яхши фойдаланганлиги натижасида меҳнат унумдорлигини ошириб, маҳсулот таннархини анча арзонлаштириш имконига эга бўлди.

Эришилган барча ютуқлар мазкур корхоналар партия ташкилотларининг сиёсий-тарбиявий ишларни тобора яхшилаётганликларидан далолат бериб турибди. Лекин райондаги барча бошланғич партия ташкилотлари ҳам кутилгандек яхши ишлаяпти деб бўлмайди, «Автотракгородеталь», 6-экспериментал темир-бетон буюмлари ва 1-авторемонт заводлари, қоғоз комбинати партия ташкилотлари оммани ижодий меҳнат сари отлантира олмадилар. Шу сабабли бу корхоналарда ишлаб чиқариш кўрсаткичлари яхши бўлмади. Бунга албатта район партия комитети ҳам айблидир.

Фрунзе район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. Муллаев** сўз олади.

— Районимиздаги бошланғич партия ташкилотларининг ролини оширишга кейинги вақтда кўпроқ эътибор бермоқдамиз, — деди у. — Бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг қарийб кўпчилиги ҳозир ишлаб чиқаришни пухта биладиган, олий маълумотли кишилардир.

Тўқимачилик комбинати, 1-пойафзал фабрикаси, «Таштекстильмаш» заводи ва бошқа бир қатор пешқадам корхоналар маҳсулот ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш, сифатини яхшилаш ва таннархини арзонлаштириш учун бошланган курашда карвонбоши бўлмоқдалар. Бунда албатта коммунистлар етакчилик, бошланғич партия ташкилотлари раҳбарлик қилмоқдалар.

Район партия комитети ҳар бир коммунистнинг масъулиятини оширишга эътиборни кучайтирмоқда. Партия мажлислари чинакам тарбия мактаби бўлиб қолди. Ҳар бир мажлисда коммунистлар томонидан айтилган танқидий фикр ва мулоҳазалар ҳисобга олиб борилади ҳамда келаси мажлисда шу таклиф юзасидан қилинган иш ҳақида уларга ҳисоб берилади.

Бошланғич партия ташкилотлари секретарлари учун тез-тез семинарлар ўтказиб турибмиз. Фикримизча, бундай семинарлар шаҳар бўйича тематик қилиб ўтказилса, мақсадга мувофиқ бўларди. Бундай семинарлар кўпроқ ўзаро тажриба алмашиш ниятида ўтказилгани яхши.

Партия мажлисларининг характерини ҳам ўзгартириш керак. Ҳа деб ишлаб чиқариш масалаларини муҳокама қиладиган мажлислар чақираверищ практикасидан воз кечмоқ зарур. Бизнингча, партия йиғилишларида коммунистнинг бурчи, виждони, қиёфаси деган масалалар муҳокама қилинса, бундай йиғилишлар жонли ва қизиқарли ўтади. Партия аъзолари ва кандидатларини тарбиялашда муҳим роль ўйнайди.

— Бошланғич партия ташкилотлари, — деди Куйбишев район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Х. Хўжаев**, — у ёки бу корхона ва муассасанинг бутун фаолиятини контроль қилиши, унинг иши учун жавоб бериши керак. Коммунистлар доимий равишда кишилар билан яқин алоқада бўлиб, уларнинг овозларига қулоқ солишса, нима қилиш кераклиги ўз-ўзидан маълум бўлиб қолади. Нуқул эришилган ютуқларни кўз-кўз қилиш ўрнига аҳволни янада яхшилаш ҳақида ўйлаш ҳар бир коммунистнинг, партия ташкилоти секретарининг асосий иши бўлмоғи лозим.

Нотиқ бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг семинарларини назарий эмас, балки амалий тарзда ўтказиш яхши фойда келтиришини айтди. Бундай семинарларни бевосита йирик корхоналарда ўтказиш мақсадга мувофиқ, деди у.

— Шаҳар партия комитети ,— деди нотиқ, — район партия комитетларининг иш тажрибаларини умумлаштиришга яхши эътибор бермаётир. Ҳар қайси район партия комитети ўз билган услубида иш олиб бормоқда. Тажриба алмашиниб, энг яхши иш услуби мезон қилиб олинса, ёмон бўлмас эди.

Тошкент тўқимачилик комбинати 2-тўқув фабрикасидаги партия группаси ташкилотчиси ўртоқ **Н. Репин** ўз тажрибаларини пленум қатнашчилари билан ўртоқлашди.

— Партия группамизда 9 киши бор, — деди у. — Жамоат топшириғи тарбиянинг муҳим воситаси эканлигини ҳисобга олиб, биз ҳар бир коммунистни партия ишларига жалб қилганмиз. Группамиз коммунистларини янгилик жарчилари деса бўлади. Коммунистик меҳнат ҳаракатига ҳам, Москва ва Ленинград саноат корхоналари коллективларининг энг аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун бошлаган ватанпарварлик ташаббусларини ёйишга ҳам коммунистлар бошчилик қилмоқдалар.

Муваффақиятлар кўп жиҳатдан меҳнат интизомига боғлиқ. Шу сабабли группамиз меҳнат интизомини қатъий назорат остига олган. Бирор киши ишга келмай қолса, дарҳол унинг сабабларини аниқлаймиз. Валя Налипкина деган аёл ишга келмай қўйди. Группамиздан киши ажратдик. У Налипкинанинг уйига бориб сабабларини билиб келди. Маълум бўлишича, Валянинг икки боласи бўлиб, кейинги вақтларда қарайдиган одам топилмабди. Унинг болаларини боғчага жойлаштиришга ёрдамлашдик. Ҳозир Валя Налипкина ишга вақтида келиб, воқтида кетмоқда.

Киров район партия комитетининг секретари ўртоқ **П. Подкопов** кейинги вақтларда министрликлар, илмий муассасалар партия ташкилотлари билан яқиндан алоқада бўлмаётганликларини айтди. Ҳолбуки бу ташкилотларнинг кўпчилигида партия мажлислари белгиланган вақтда ўтказилмайди. Айрим давлат муассасалари партия ташкилотларида мажлислар бир неча ойлаб чақирилмайди ёки мажлис чақириш вақти қайта-қайта ўзгараверади.

Нотиқ кераксиз йиғинлар, ортиқча маълумотлар талаб этиш жонли ишни орқага суриб қўяётганлигини алоҳида уқтирди.

Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти партия комитетининг секретари ўртоқ **В. Белогужев** коммунистларнинг сиёсий онгини оширишда бошланғич партия ташкилотларининг роли ҳақида гапирди.

— Сиёсий ўқиш, — деди нотиқ, — Марксизм-ленинизм ғояларини кишилар онгига сингдиришнинг асосий воситаларидан биридир. Институтимиз партия комитети сиёсий маориф тармоқларида ўқишни ташкил этишга катта эътибор бермоқда.

Ўртоқ В. Белогужевв бошланғич партия ташкилотлари ҳар бир коммунистнинг кучи, қобилиятига қараб партия топшириғи бериши ва албатта унинг ижросини текшириши лозимлигини уқтирди. Бошланғич партия ташкилоти оз қарор қабул қилиб, унинг ижросини кўпроқ ва пухтароқ текширса, партия ташкилотининг жанговарлиги ортади, акс ҳолда қарорларнинг кучи ҳам, обрўси ҳам қолмайди.

Шунингдек, доклад юзасидан музокараларда шаҳар комсомол комитетининг биринчи секретари **Т. Орипов**, қишлоқ хўжалигини ирригациялаш ва механизациялаш институти партия ташкилотининг секретари **Ж. Гилязутдинов**, шаҳар партия комитетининг секретари **В. А. Архангельский** ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзга чиқдилар.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилди.

ГЕРМАНИЯ ФЕДЕРАТИВ РЕСПУБЛИКАСИ ҲАРБИЙ МАЪМУРЛАРИНИНГ ХАТАРЛИ ҲАРАКАТЛАРИ

Совет ҳукуматининг ноталари

СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. С. Семенов 18 январда АҚШнинг СССРдаги элчиси Ф. Колерни қабул қилиб, унга Германия Демократик Республикаси ва Чехословакия чегараларига бевосита яқин жойларда атомли миналар минтақаси вужудга келтириш планлари хусусида Совет ҳукуматининг нотасини топширди.

Германия Федератив Республикаси ҳарбий маъмурларининг фақат Германия Федератив Республикасининг ўзидагина эмас, шу билан бирга, унга чегарадош бошқа мамлакатларда ҳам кўп миллионли тинч одамларнинг ҳаётини хавф остида қолдираётган мана шу янги хатарли ҳаракатларини, дейилади нотада, Совет Иттифоқи четлаб ўта олмайди.

Германия Федератив Республикаси ҳарбий доираларининг бу ҳаракатлари ва АҚШ ҳарбий маъмурларининг бу ишда уларга кўрсатаётган ёрдами Потсдам битимининг ва тўрт давлатнинг бошқа тегишли битимларини яна бузишнинг ўзидир.

Марказий Европанинг жуда катта районларига ядроли миналар кўмиб қўйишдан иборат бўлган игвогарлик плани бундесверни ядро қуроли билан қуроллантиришнинг нақадар хатарли эканлигини яна бир марта яққол кўрсатиб турибди. Совет ҳукумати шуни уқтириб ўтишни зарур, деб ҳисоблайдики, «атомли миналар минтақасини» вужудга келтиришдан иборат авантюристик план амалга оширилган тақдирда, Европадаги тинчлик ва хавфсизликка таҳдид солувчи бундай ҳаракатлар учун жавобгарлик, аввало, АҚШ ҳукумати зиммасига тушган бўлур эди.

Совет Иттифоқи шунга асосланиб иш кўрмоқдаки, герман милитаризмини йўқотишга ва Германия агрессиясига йўл қўймасликка қаратилган Потсдам битимида ва бошқа халқаро битимларда тўрт давлат ҳукуматлари биргаликда қабул қилган мажбуриятларни ва мазкур битимларнинг талабларини Германия территориясида амалга ошириш учун жавобгарлик Германия сулҳ шартномаси тузилгунча СССР, Буюк Британия ва Франция билан бир қаторда АҚШнинг ҳам зиммасида қолиб келмоқда. Совет ҳукумати халқаро тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш вазифаларига тўғри келмайдиган ҳаракатларга йўл қўймаслик чораларини АҚШ ҳукумати кўради, деб умид билдиради.

АҚШ ҳукуматига берилган совет нотасининг копияси Буюк Британия ва Франция ҳукуматларига ҳам юборилди.

* * *

Худди шу куни Германия Федератив Республикасининг СССРдаги элчиси Х. Гремперга Совет ҳукуматининг нотаси топширилди. Бу нотада, жумладан, шу нарса айтиладики. Германия Федератив Республикасининг территориясида ер ости ядро зарядларини жойлаштириш Европа қитъасида ядро конфликти хавфини бениҳоя кўпайтириб юборади. Шу билан бирга Германия Федератив Республикасининг ҳукумати бу ҳолда Германия Федератив Республикасининг ўзидаги аҳоли ҳалокатнинг биринчи қурбони бўлиши мумкинлигини тўла тушуниб олиши лозим.

Нотада айтиладики, Совет ҳукумати, Германия Федератив Республикасининг ҳукумати ақлирасолик ва хушёрлик билан йўл тутиб. «атомли миналар минтақаси» қуришдан иборат авантюристик ва игвогарлик планларини қатъиян қоралайди ва рад этади, деб умид қилади.

Совет ҳукумати Германия Федератив Республикаси ҳукуматини огоҳлантириб шуни айтадики, «атомли миналар минтақаси» планининг амалга оширилиши Совет Иттифоқини ва бошқа социалистик мамлакатларни ўз хавфсизликларининг манфаатлари талаб қилган тегишли чоралар кўришга мажбур қилиб қўйган бўлур эди. (ТАСС).

ХИМИЯГА КЕНГ ЙЎЛ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Партия-Давлат контроли комитети минерал ўғитларни ишлаб чиқариш, ташиш ва улардан фойдаланиш топшириқлари қандай бажарилаётганлигини оммавий текширишдан ўтказа бошлади.

1 майгача давом этадиган бу текширишда партия - давлат контроли органларига кўмаклашувчи группа ва постлар, «Комсомол прожектори» отрядлари, халқ хўжалиги мутахассислари, касаба союз активлари фаол қатнашмоқлари керак.

Қишлоқ меҳнаткашларига минерал ўғитлар ва ўсимликларни химиявий ҳимоя қилиш воситаларини етказиб берувчи ҳар бир корхонанинг иши доимо текширувчиларнинг диққат марказида туриши лозим. Текширувчилар ана шу корхоналар белгиланган планни маҳсулотининг керакли турлари бўйича ва юқори сифатли қилиб, ўз вақтида бажараётирларми, йўқми, янги ишлаб чиқариш қувватларини ўз вақтида ишга тушириб, ўзлаштириб бораётирларми, ёки йўқми, эканлигини кузатиб туришлари лозим. Ўғитларни темир йўл орқали ва станциялардан далаларга ташишда нобуд бўлишига сира йўл қўйилмасин. Колхозчилар ва совхоз ишчилари агрохимиянинг асосий талабларини қанчалик яхши билишларини, химиявий материаллардан самарали фойдаланиш учун хўжаликларда ҳамма чоралар қанчалик кўрилаётганлигини текшириш — энг муҳим вазифадир. Минерал ўғитлар сақланадиган омборлар қурилишини назорат остига олмоқ керак.

Қишлоқ хўжалигини кенг суратда химиялаштириш учун республикада бўлган бой резерв ва имкониятлардан тўла-тўкис фойдаланиш учун курашда партия ва совет органларига, хўжалик раҳбарларига амалий ёрдам бериш — текширишни муваффақиятли ўтказишнинг зарур шартидир. (ЎзТАГ).

ХАЛҚ УНИВЕРСИТЕТЛАРИ — МИЛЛИОНЛАР МАКТАБИ

ҚИШЛОҚДА ДОРУЛФУНУН

Қиш ойлари — қишлоқда ўқиш-ўрганиш даври, пахтакор, чорвадор ёки боғбоннинг ўз иш малакасини ошириш, янги билим ва тажриба орттириш, мутолаа қилиш давридир.

Куни кечагина Оққўрғон районида ташкил қилинган қишлоқ хўжалик билимлари университетида янги ўқув йилининг дастлабки машғулоти бошланди. Машғулот темаси Ватанимизда тракторсозлик истиқболларига бағишланди. Ҳали совет коллектив хўжалиги ўзининг энг биринчи қадамларини қўяётган вақтларда тракторнинг гуриллаган қудратли овози қишлоқда янги замоннинг бошланганидан дарак берган, ана шу даврнинг ўзига хос тимсоли бўлган эди. Механизация қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ва қишлоқда меҳнат унумдорлиги оширишнинг энг муҳим шартларидан бири бўлиб қолди. Бу йил мамлакатимиз деҳқонлари машинасозлардан 240 минг трактор, 80 минг ғалла ўриш комбайнлари ва бошқа машиналар оладилар.

Қишлоқ хўжалик институти энергетика кафедрасининг мудири ўртоқ Солиҳов тингловчиларга ана шулар ҳақида гапириб берди. Қишлоқ хўжалик фанлари кандидати ўртоқ Абдурашидов лекцияси эса чорвачиликни интенсивлаш принципларига бағишланди. Машғулотларда жами 150 киши қатнашди.

Ҳозир областимиз районларида жамоатчилик асосларида тузилган ана шундай халқ университетларида машғулотлар бошланиб кетди. Колхоз ва совхозларнинг раҳбар ходимлари, агрономлар, пахтакор звено бошлиқлари, чорвадорлар фақат у ёки бу мавзуда лекция тинглаш учунгина эмас, балки ўз хўжаликларида ўтган йил якунларини яна ҳам чуқурроқ муҳокама қилиш, энг яхши тажрибаларни, илғор иш усуллари, фан асосларини ўрганиш, билмаганларини билиб олиш учун ойига бир ёки икки марта ўз дорилфунунларига йиғилишади. Уларда ўрганилган янги билим бугун оддий дафтар саҳифаларига ёзилган бўлса, эртага бевосита далада, пахта майдони ёки фермада амалга ошади, моддий кучга айланади.

Жамоатчилик халқ университетлари машғулотлар олиб бориш учун кўзга кўринган олимлар, олий ўқув юртларининг тажрибали ўқитувчилари, илғор пахта ёки чорва усталари жалб қилинган. Қишлоқ хўжалиги экономикасининг у ёки бу масаласига аталган олим лекцияси ёки суҳбати амалий тажрибалар билан қўшиб олиб борилади. Масалан, Янгийўл ва Юқори Чирчиқда тузилган икки йиллик халқ университетларининг пахтачилик, луб экинлари, чорвачилик бўйича факультетларида машғулотлар илмий жиҳатдан далиллар билан бойитилган ҳамда шу районлар хўжаликларидаги илғор тажрибаларга асосланган ҳолда ўтказилади.

Областимиз районларида маданият, медицина, коммунистик тарбия бўйича бир неча университетлар ҳам ташкил этилган. Бу ишда кўп ҳолларда ўқитувчилар, врачлар маданият клубларининг ходимлари жонкуярлик билан иш олиб боряптилар. Ана шу хилдаги университетлар машғулотларида кўпинча қишлоқ ҳаётининг турли томонлари, маданий-маиший хизмат, коммунистик тарбия, соғлиқни сақлаш масалаларига кенг ўрин беріляпти.

Область партия комитети ҳузурида халқ университетлари ишига раҳбарлик бўйича кенгаш тузилган. Кенгаш университетларнинг ишини таҳлил қилиш, уларга ҳартарафлама ёрдам бериш, ўқув программалари ва машғулот ўтказиш методикаси масалалари билан шуғулланади.

Республикамизда кўрик ўтказилаётган ҳозирги пайтда халқ университетлари ишини яна ҳам жонлантириш, машғулотларнинг юксак савияда ўтиши, ҳар бир машғулот чуқур иқтисодий анализ ва конкрет рақамларга асосланган бўлиши, у ёки бу масалани конкрет илғор тажриба мисолида ёритилишига эришиш лозим. Ана шундагина халқ университетлари чинакамига билим ва тажриба мактабига айланади.

И. СУЛТОНОВ.

ИДЕОЛОГИЯ ИШИНИНГ МУҲИМ СОҲАСИ

М. ХОЛМУҲАМЕДОВ,

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети лекторлар группасининг раҳбари

□ □ □

Халқ университетлари оммавий сиёсий ва ишлаб чиқариш пропагандасининг, меҳнаткашлар умумий маълумотини оширишнинг таъсирчан воситаларидан биридир. Улар КПСС Программасини пропаганда қилишда, оммани коммунизм моддий-техника базасини яратишнинг улуғвор планларини бажаришга сафарбар этишда, КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми (1963 йил) қарорларини бажаришда партия ташкилотларининг актив ёрдамчилари бўлиб майдонга чиқмоқда.

Ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш коммунизм қурувчилари олдига иқтисодий, фалсафий, юридик, сиёсий ва бошқа билимларни пухта эгаллаб, жамият ишларини бошқаришда актив қатнашиш вазифасини қўймоқда. Шунингдек, янги кишини тарбиялаш вазифаси ҳам халқ ўртасида билимларни кенг тарқатишни тақозо қилади. В. И. Ленин фан бизнинг ҳаётимизга жуда чуқур сингиши, моддий турмушимизнинг ҳақиқий йўлдошига айланиши керак деб кўрсатган эди. Ана шуларни назарда тутганда партия XXI съезди арафасида омманинг ижодий ташаббуси билан меҳнаткашларнинг билимга интилишида янги форма — халқ университетларининг туғилиши ҳаётимизга хос бўлган объектив ҳодисадир.

Маълумки, мамлакатимиз коммунизм қурилиши кенг авж олдирилган даврга кирганда халқ университетларининг ўтмишдошлари бўлган лекторийлар, оммавий ўқишлар, савол-жавоб кечалари каби ва бошқа формалар совет кишиларининг билимга бўлган интилишини тўла қондираолмай қолди. Ана шу ҳаёт тақозоси билан оммада коммунистик дунё қарашни шакллантириш ва кишиларни коммунизм курувчисининг ахлоқ кодекси руҳида тарбиялаш ўчоқлари бўлган халқ университетлари ташкил этила бошлади. Халқ университетлари қисқа вақт ичида ўзига хос жамоатчилик ўқув юртига айланди. Кишиларни университет машғулотларига билим ва маданий савияни оширишга, Ватанимиз ва жаҳон фани, маданияти эришган ютуқлардан баҳраманд бўлишга интилиш иштиёқи, қалб даъвати бошлаб келди.

Халқ университетлари фаолияти эндигина ривож топмоқда. Шунинг учун ҳам ҳозирдан бошлабоқ энг яхши халқ университетлари иш тажрибасини ўрганиш ва умумлаштириш, уларга раҳбарлик қилиш, иш мазмуни ва тармоқларини кенгайтиришдаги камчиликларни очиб ташлаш, халқ университетларининг совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялашдаги ролини кўтаришнинг энг мақбул йўлларини белгилаш зарурдир. Республика «Билим» жамияти правлениесининг бугун Тошкентда очиладиган кенгайтирилган пленуми худди шу мақсадда чақирилган. Пленум ишида касаба союз, комсомол ташкилотлари, маданият, соғлиқни сақлаш, олий ва махсус ўрта таълим, халқ маорифи, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва тайёрлаш министрликларининг, давлат комитетлари, республика Фанлар академияси, барча ижодий ташкилотлар, ДОСААФ, спорт жамиятлари ва ташкилотлари союзи ва бошқа ташкилотларнинг вакиллари қатнашади.

Ўзбекистонда биринчи халқ университетлари 1958 йилда пайдо бўлди. Улар асосан маданият, адабиёт ва санъат, соғлиқни сақлаш университетлари эди. Ўша маҳалда тингловчилар сони 6 минг кишига яқин эди. 1961 йилга келиб республикада халқ университетлари сони 125 тага етди. Ҳозирги кунда эса Ўзбекистонда 83 минг тингловчини ўзига бирлаштирган 653 та университет ишлаб турибди.

Ўзбекистоннинг бошқа область, шаҳарлари қатори Тошкент шаҳри ва областида халқ университетлари бирмунча яхши ривожланди. Ҳозир Тошкент областида 137 та халқ университети мавжуд. Тармоқларнинг ўсиши билан бирга, халқ университетларининг профили ҳам ўзгарди. Ўзбекистонда 34 профилда халқ университетлари бор. Улар орасида педагогика билимлари, сиҳат-саломатлик, маданият, атеистик билимлар, қишлоқ хўжалик билимлари, маданият ва турмуш кабилар айниқса кенг тарқалган.

Халқ университетларининг характерли хусусияти шундаки, улар ўз ишини жамоатчилик асосларида ташкил этган. Минглаб олимлар ва жамоат арбоблари ўқитувчи ва врачлар, инженерлар ва техниклар, агрономлар ва механизаторлар, ёзувчилар ва рассомлар, музикачилар ва архитекторлар халқ университетлари лекторлари ва ўқитувчилари армиясини ташкил этади. Ҳозир улар омма олдида илгаригидек ондасонда лекциялар ўқиш билан чегараланиб қолмай, циклли лекциялар, семинарлар, назарий конференциялар ўтказмоқдалар, тингловчиларнинг билим ва малакасини ошириш билан жиддий, системали равишда шуғулланмоқдалар. Улар бу ишларнинг ҳаммасини холисона, жамоатчилик асосларида бажармоқдалар.

Халқ университетларининг энг актив ташкилотчилари ва ғамхўри бўлган профессорлар Х. Т. Турсунов, И. Г. Гаспарян, О. М. Аминов, фан кандидатлари Т. Г. Мукминов, Н. С. Содиқова, Е. Б. Чевренди, А. М. Мамедов, А. Зоҳидов, В. Т. Лев, М. Аҳмаджонов, «Ташсельмаш» заводи директорининг ўринбосари В. Ф. Ваалде ва бошқа ўртоқларнинг номини жамоатчилик ҳурмат билан тилга олади.

Республикамизда мутлақо янги профилдаги университетлар пайдо бўлмоқда. Шулардан бири Тошкент шаҳар партия комитети ҳузурида 1963 йилда ташкил этилган коммунизм қурилиши назарияси ва практикаси халқ университетидир. Университетнинг 12 факультетида корхоналар, муассасалар, ижтимоий ва бошқа ташкилотларнинг раҳбар ходимлари шуғулланмоқдалар.

Ўзбекистонда меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялаш соҳасида катта ижобий тажриба орттирилди. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейи арафасида Тошкент қишлоқ хўжалик институти ҳузурида ташкил этилган Халқлар дўстлиги университети интернационал тарбиянинг яхши формасидир. Бу университетнинг тингловчилари орасида ҳар хил миллат студентлари ва ўқитувчиларни, Гана, Ироқ, Эрон, Бирлашган Араб Республикаси ва бошқа чет эл давлатлари студентларини учратиш мумкин. Худди ана шундай университетлар Тошкент транспорт, политехника ва халқ хўжалиги институтларида ҳам ташкил этилади.

Аҳоли яшайдиган жойларда иш олиб борувчи халқ университети Чилонзор районида меҳнаткашларнинг ҳурматига сазовор бўлмоқда. 1961 йилда ташкил этилган бу университет ҳозиргача ўз бағридан тингловчиларнинг икки группасини чиқарди. Ҳозир университетда ҳар хил ёш ва маълумотга эга бўлган 612 киши шуғулланмоқда. Машғулотлар ижтимоий фанлар, ўқитувчилар, ота-оналар, сиҳат-саломатлик, адабиёт ва санъат факультетларида олиб борилмоқда.

Бу университетда одатдаги лекциялардан ташқари савол-жавоб ва тематик кечалар, концерт-лекциялар, фан ва санъат арбоблари билан учрашувлар ўтказиб турилади. Лекцияларни кинофильмлар ва расмлар репродукциялари кўрсатиш, магнитофон ёзувлари ёки грампластинка билан қўшиб олиб бориш одат тусига айланган. СССР халқ артисти кинорежиссёр Комил Ёрматов, ёзувчилардан Ҳамид Ғулом, Миртемир, Мирмуҳсин, москвалик шоирлар Роберт Рождественский ва Римма Казакова, кино актерлар Борис Андреев ва Ирина Скобцовалар билан бўлган учрашувлар университет тингловчиларида жуда катта таассурот қолдирди.

Пахта, дон, гўшт, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш қишлоқ меҳнаткашларидан ўз билимларини тўхтовсиз ошириб боришни талаб этади. Шу нуқтаи назардан қараганда, қишлоқ хўжалик билимлари университетлари катта истиқболга эгадир. Қишлоқ хўжалик министрлиги коллегияси ва «Билим» жамияти правлениеси президиуми қишлоқ хўжалик билимлари пропагандасини яхшилаш ҳақида биргаликда қарор қабул қилдилар.

Ҳозир республикамизда қишлоқ хўжалик билимлари университети ташкил этилмаган бирорта область йўқ. Шуниси характерлики, бу университетларнинг тингловчилари асосан қишлоқ хўжалиги билан бевосита алоқадор бўлган агрономлар, бригада бошлиқлари, механизаторлар, колхозчилар ва совхоз ишчиларидан иборатдир. Машғулотлар программаси эса университет ишлаб турган район ёки хўжаликнинг маҳаллий шароитлари билан мустаҳкам боғланган бўлади.

Тошкент областининг Калинин, Янгийўл, Юқори Чирчиқ ва Оққўрғон районларида жамоатчилик асосида ташкил қилинган қишлоқ хўжалик университетлари ишлаб турибди.

Республикамизда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIII Пленумидан кейин турмуш маданияти халқ университетлари ташкил этиш кенг тарқала бошлади. Бундай университетлар машғулотларига қатнашиб, уйни қандай қилиб чиройли ва шинам безаш, турмушда электр асбобларидан қандай фойдаланиш, дастурхон тузаш, санитария-гигиена қоидалари ва бошқа жуда кўп фойдали нарсаларни билиб олиш мумкин. Лекин шу нарсани афсус билан айтиш кераки, Тошкент областида шу пайтгача бирорта ҳам турмуш маданияти халқ университети ташкил этилмаган.

Партия ташкилотларининг доимий эътибор бериши ва ёрдами халқ университетлари ишини яхшилашда ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. КПСС Марказий Комитетининг «Маданият университетлари иши тўғрисида» деб чиқарган қарорида партия комитетлари халқ университетларига доимий равишда раҳбарлик қилишлари, уларнинг фаолиятини назорат қилиб туришлари, малакали лекторларни танлаш ва машғулот программаларини ишлаб чиқиш ишига қобилиятли интеллигентларни жалб этиш ҳақида ғайғиришлари керак, деб уқтирилади.

Халқ университетларига партия раҳбарлиги муҳим ва ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканлигини ҳисобга олиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети халқ университетларига раҳбарлик қиладиган республика кенгаши тузди. Бундай кенгашлар ҳамма областлар, шаҳар ва районларда ҳам тузилиши керак.

Бундан буён халқ университетлари тармоғи янада ўсиб боради. Бунда қуйидан бўладиган халқ ташаббусини ҳартомонлама қўллаб-қувватлаш, бир мақсадни кўзлаб, планли иш олиб бориш, тингловчиларнинг талаб ва майлларини, шунингдек область ва районларнинг маданий ва иқтисодий тараққиёти эҳтиёжларини тўла ҳисобга олиш зарур. Республикада, жумладан Тошкент областида халқ университетлари тармоғини кенгайтириш ва уларнинг иш мазмунини яхшилаш учун жуда кенг имкониятлар мавжуд. Ана шу имкониятлардан тўла ва мақсадга мувофиқ фойдаланиш керак.

Халқ университетлари фаолиятида мавжуд бўлган камчиликларни тугатиш, уларнинг иш мазмуни, форма ва методларини яхшилашда ҳозирда мамлакатимизда ўтказилаётган Бутуниттифоқ кўриги ва халқ университетларининг республика кўриги катта роль ўйнайди. Вазифа шундан иборатки, Бутуниттифоқ ва республика кўригида актив қатнашиб, энг яхши университет номини олишга эришиш ва халқ университетларимизни фан, маданият ва маърифатнинг ҳақиқий ўчоқларига айлантириш учун қизғин, актив курашиш лозим.

18 МИНГ ТИНГЛОВЧИ

Республика пойтахтида бу йил 83 та халқ университети ишлаб турибди. Улар шаҳардаги йирик завод ва фабрикаларда, олий ўқув юртларида мактаб ва маҳаллаларда ташкил этилган бўлиб, 20 дан ортиқ соҳа бўйича машғулотлар ўтказилмоқда. Уларнинг 18,5 мингдан ортиқ тингловчиси бор. Бу фактлар халқ университетларининг чинакам оммавий тажриба ва билим мактабига айланганлигидан далолат бериб турибди.

Билим жамиятининг шаҳар бўлими ана шу халқ дорилфунунларига ҳар тарафлама ёрдам кўрсатаётир. Унинг Тошкентнинг олимлари, ишлаб чиқариш илғорлари ва турли хил касб эгаларидан иборат аъзолари шаҳардаги халқ университетларига қўлларидан келганча кўмак бермоқдалар.

Ўтган йили жамиятнинг шаҳар бўлими университетларнинг ишини яхшилаш юзасидан 4 та йиғилиш ўтказди. Уларда халқ университетларига янада яхшироқ ёрдам кўрсатиш масаласи кўрилди. Ҳозир 15 кишидан иборат методик кенгаш машғулотлар ўтказиш ишларини яхшилаш, янги усуллар қидириб топиш, ҳар бир машғулотнинг юқори савияда бўлишини таъминлаш юзасидан турли хил маслаҳатлар ва кўрсатмалар бериб туради.

Жамиятнинг шаҳар бўлимида илмий-атеистик секция ҳам тузилган бўлиб, унинг олти кишидан иборат бюроси бор. У тажрибали пропагандист Ф. Хуторянски, бошчилигида илмий атеизм бўйича университетларда олиб борилаётган машғулотлар ўтказишда уларга яқиндан ёрдам бераяпти. Масалан, ўтган йили «Ислом дини ва унинг моҳияти», «Ҳозирги православие дини» каби мавзуларда лекция ва суҳбатлар уюштирилди. Лекциялар олимлар ва олий ўқув юрти ўқитувчилари томонидан ўқилди.

Билим жамияти шаҳар бўлими бу ўқув йилида ҳам шаҳардаги халқ университетларига актив ёрдам кўрсатади.

Ж. ЖОИЖОНОВ.

ТАЪСИРЧАН, СЕРМАЗМУН

Ҳамманинг нигоҳи саҳнага қадалган. Аста парда очилади. Енгил музика садосига жўр бўлиб, қўшиқ куйлаб Тошболта ошиқ пайдо бўлади:

Сен ялла айтганингда
Оҳангига йўргалай,
Айланай ҳо, айланай
Ўргилай ҳо, ўргилай.

Ие-ие, бу ўзимизнинг севимли артистимиз Соиб Хўжаев-ку! Бугун бир мириқиб томоша кўрадиган бўлмиз-да.

Дарҳақиқат, йиғилганлар айтганича бўлди. Бу ерга меҳмон бўлиб келган Соиб ака бошлиқ Муқимий номли театрнинг бир группа санъаткорлари ўз маҳоратларини намойиш қилиб, ҳаммани мамнун этишди. Шоирларнинг чиқиши ҳам мароқли бўлди. Куй кетидан қўшиқ, монолог ўрнини шеър эгаллаб турди.

Бундай ажойиб ижодий кеча қачон, қаерда бўлди экан, деб ўйларсиз, албатта. Бу Октябрь районидаги 123-мактабда жамоатчилик асосида ташкил этилган адабиёт ва санъат халқ университетидаги оддий бир машғулотнинг кичик тафсилотидир. Университетда ўтказилаётган ҳар галги машғулотлар йиғилганларда мана шундай зўр қизиқиш уйғотмоқда. Район партия комитети ва Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёт институти партия ташкилотининг ташаббуси билан ташкил этилган бу университет асосан икки йилга мўлжалланган. Ҳозир университетнинг 200 дан ортиқ мунтазам тингловчиси бўлиб, уларнинг кўпчилик қисмини шу мактаб атрофидаги «Ўткир», «Жаркўча» маҳаллалари аҳолиси ташкил этади. Улар турли касб эгаларидир.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институтининг илмий ходими, филология фанлари кандидати М. Муродов университетга ректорлик қиляпти. Филология фанлари доктори F. Абдураҳмонов, СССР халқ артисти, давлат мукофоти лауреати Олим Хўжаев, Муқимий номли театрнинг ёрдамчи режиссери А. Раҳимов, телестудия музика редакцияси бошлиғи С. Рўзиматов, 123-мактаб директори В. Холматов, «Ўткир» маҳалла комитетининг раиси И. Усмонов ва бошқалар университет ректорат советининг аъзоларидир.

Шу кунга қадар адабиёт ва санъат халқ университетининг 8 та машғулоти ўтказилди. Машғулотларда тингловчилар адабиёт ва санъат олдида турган шу кунги муҳим вазифалар ҳақида ҳамда бир қатор назарий масалаларга бағишланган доклад ва суҳбатлар тингладилар. Булар орасида академиянинг илмий ходими Т. Бобоевнинг «В. И. Ленин адабиёт ҳақида», санъатшунослик институтининг илмий ходими Т. Қодировнинг «В. И. Ленин санъат ҳақида», филология фанлари кандидати F. Мўминовнинг «Ҳамза — ўзбек совет адабиётининг асосчиси», фалсафа фанлари доктори Қ. Хоназаровнинг «КПСС нинг халқаро коммунистик ҳаракатни жипслаштириш учун олиб бораётган кураши», 123-мактаб адабиёт ўқитувчиси И. Ғуломовнинг «Ўтмиш адабий меросимиз ва ёш авлодни атеистик руҳда тарбиялаш» мавзуларидаги докладлари тингловчиларда чуқур таассурот қолдирди.

Машғулотларнинг қизиқарли ва таъсирли ўтишида санъаткорлар, ёзувчилар, артистлар, бастакорларнинг амалий ёрдамлари катта аҳамиятга эга бўлмоқда. Жумладан, Миртемир, Шуҳрат, Шукрулло, Х. Шарипов, Х. Салоҳ каби шоирлар, Муқимий ва Ҳамза номли театрларнинг етук артистлари ҳамда Ўзбекистон радио ва телевидение давлат комитетининг солистлари қатнашган машғулотлардан тингловчилар жуда хурсанд бўлишди.

Халқ университети ўқишни шу йил май ойида якунлайди. Мана шу қолган муддат ичида олимлар, санъат арбоблари, шоир ва адабиётшуносларнинг лекция-суҳбатлари уюштирилади.

А. ЮСУПОВ.

СОДДА ВА ОММАБОП

Ўрта Чирчиқ районида ташкил этилган халқ университети яқинда «Қишлоқ хўжалиги ва механизация» деган мавзуда машғулот ўтказди. Машғулотга қишлоқ хўжалиги, санoат ходимлари ва чорвадорлардан 80 дан ортиқ тингловчи қатнашди. Тингловчиларга Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг профессори Георгий Антонович Кожевников доклад қилди. Охунбобоев номли колхоз раиси ўртоқ А. Рўзиматов, «Политотдел» колхози партия ташкилотининг секретари Ним На ва бошқа ўртоқлар хўжалик экономикасини кўтаришда ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялашнинг роли ҳақида ўз тажрибаларидан гапириб бердилар. Университетнинг навбатдаги машғулотини Тошкент наслчилик совхозида ўтказишни мўлжаллаб қўйдилар. Машғулот чорвачилик темасига оид бўлиб, тингловчилар билан илғор чорвадорлар ва мутахассис ходимлар ўз билим ва тажрибалари билан ўртоқлашадилар.

Т. ТОЛИПОВ.

ИШЧИ МУХБИРЛАР ЎҚИМОҚДА

Газеталарга хат-хабарлар ёзиб туриш, ўзини қизиқтирган нарсаларни бошқалар билан ўртоқлашишни кўпдан бери орзу қилиб юрардим. Лекин ўз фикр-мулоҳазаларимни ҳаммага манзур бўладиган тарзда содда, лўнда қилиб баён этишга, кўпинча қийналардим.

Тошкент шаҳар ишчи-мухбирлар университетининг машғулотларига қатнаша бошладиму, журналистликнинг ўзига хос томонларини ўргандим. Ойига икки мартадан ўтказиладиган машғулотлар бевосита тажриба билан боғлиқ бўлиши тингловчиларга айниқса катта қулайлик туғдирди. Биз маълум бир газета жанри ҳақида лекция эшитганимиздан кейин шу жанрда ёзишни машқ қиламиз.

Журналистлар университет тингловчиларига яқиндан ёрдам берадилар. Т. Мирходиевнинг «Корреспонденция нима?» деган мавзудаги лекцияси бизда катта таассурот қолдирди. Кекса журналист, таниқли таржимон Р. Абдураҳмонов Ўзбекистон журналистикаси тарихи тўғрисида қизиқарли лекция ўқиди. Сўнгги ойларда эшитган суҳбатларимиз ҳам биз — тингловчилар учун катта янгилик бўлди. «Совет Ўзбекистони» газетасининг бўлим мудири Р. Раҳмоновнинг фельетон жанри ҳақидаги суҳбати, Усмонов, Абубакиров ўртоқларнинг «Ўзбекистон химияси ҳозир ва келажакда» деган лекцияси шулар жумласидандир.

Университетда ўқиб, журналистика тарихини ўргандик, хабар, корреспонденция, мақола, репортаж ва фельетонларни қандай ёзишни билиб олдик. Журналист жойлардан фактларни қандай олиши лозимлигини ҳам шу ерда ўргандик.

Тошкент давлат университетининг ўқитувчиси Т. Пидаев, газета ходимлари биз — ишчи мухбирларга ўз билим ва тажрибаларини саҳийлик билан ўргатишяпти. Университет тингловчиларининг ҳаммаси ўз устозларидан мамнун.

М. СУЛТОНОВ,

Тошкент шаҳар ишчи-мухбирлар университетининг тингловчиси, бинокор-инженер.

Тошкентдаги марказий лекторийда ташкил этилган саломатлик халқ университети машғулотларида турли темаларда лекция-суҳбатлар тез-тез ўтказиб турилади. Суратда: Профессор Лидия Сергеевна Александрова «Ёш болаларда юқори нафас йўлларининг каттараси ва зотилжам» деган темада суҳбат ўтказмоқда.

А. Усмонов фотоси.

ҲАҚЛИ ЭЪТИРОЗ

Бундан уч йил муқаддам В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети ҳузурида илмий билимлар халқ университети иш бошлаган эди. Унинг овозаси бутун шаҳарга ёйилди. Ҳадемай университетга кўпгина мактаб ўқувчилари аъзо бўлишди.

Ҳа, бу университет мактабларнинг юқори синф ўқувчилари учун мўлжалланган эди. Машғулотлар программаси тузилди. Илм-фанга катта қизиқиш билан қараётган ёшлар таклифи бўйича лекция ва суҳбатлар темалари белгилаб чиқилди. Хуллас, университет ўз фаолиятини катта тайёргарлик билан бошлаб юборди. Кейинчалик эса...

Биз яқинда университет ректори, профессор И. И. Гранитов билан учрашиб, тарбия мактаби ишлари тўғрисида суҳбатлашдик.

— Сизга айтсам, бу университет ўқувчиларни ТошДУга кириш учун тайёрлайдиган курс ролини ҳам бажаради, — деди у. — Аммо, унинг ишидан кўпчиликнинг кўнгли тўлмаяпти. Нега? Албатта, бунинг сабаблари кўп.

Университетимиз ўзининг бир неча факультетига эга. Бироқ, машғулотлар олиб бориш учун бизда эксперименталь база етишмайди. Биология фани факультетини олиб кўрайлик. Бу фан юзасидан жуда қизиқарли машғулотлар олиб бориш мумкин. Уларнинг жонли ва мазмунли бўлишини таъминлашда кўргазмали қуроллар катта роль ўйнайди. Афсуски, лекция ёки суҳбатларда кўргазмали қуроллардан фойдалана олмаймиз. Чунки, халқ университети ихтиёрида эксперименталь база йўқ. Фақат оғзаки лекциянинг ўзи билан чекланган машғулот тингловчиларга яхши тушунарли бўлмайди. Бунинг натижасида ўқувчи машғулотга қизиқиш билан қарамайди.

Халқ университетининг геология, география, биология факультетлари бўйича ўтказиладиган машғулотлар программаси жуда ранг-баранг қилиб тузилган. Вақти билан машғулотларни бевосита жойларда ўтказишга тўғри келади. Лекин, бу тадбирларни амалга ошириш учун қўлимиз калталик қилиб қоляпти. Нега десангиз, шаҳардан четга чиқиш учун автомашина керак бўлади. Бу масала ҳамма вақт ҳам осонликча ҳал бўлавермайди. Хўжалик ишларидаги бундай тўсиқлар белгиланган қатор қизиқарли тадбирларнинг ўз вақтида амалга оширилмай қолиб кетишига сабаб бўляпти.

Университет комсомол комитетидаги ўртоқларга бир-икки оғиз эътирозим бор. Ўзингиз билсангиз керак, илмий билимлар халқ университети асосан комсомол комитети ташаббуси билан ташкил этилган. Хўш, комсомол комитети халқ университети иши билан жиддийроқ шуғулланяптими? Бу саволга «ҳа» деб жавоб бериш қийин. Аҳир, халқ университети ҳозирча олий ўқув юрти профессор-ўқитувчилари ёрдами билан ишлаб турибди. Университет комсомоллари ва студентлари эса бу шарафли ишдан четда. Машғулотлар одатда ўқитувчилар томонидан олиб борилади. Нега студентлар илмий жамияти бу ишни ўз қўлига олиши мумкин эмас. Жамият аъзолари халқ университети тингловчилари билан жуда яхши машғулотлар олиб боришлари мумкин.

Пойтахт мактабларининг юқори синф ўқувчилари халқ университети машғулотларига катта умид билан келишади. Шундай экан, биз уларнинг билимига билим қўшишимиз, ТошДУ студентлари бўлиб қабул қилинишлари учун бой билим ва тажрибамизни аямаслигимиз лозим.

Илмий билимлар халқ университети жамоатчилик асосида иш олиб бормоқда. Шунинг учун ҳам университет жамоатчилиги бу иш билан яқиндан шуғулланиши керак.

А. АБДУАЛИЕВ.

Укпардек учқинлайди қор,
Юзу-кўзни чимчилар аёз.
Ерлар оппоқ, гўё тўшалган
Оқ шоҳидан қат-қат поёндоз.
Завққа тўлиб ташлайман назар,
Бутун атроф қордан мунаввар.
Деразамга нақшин гул чизар
Қиш фаслининг ой қизи—январь.

Н. ҚАЮМОВ.

ЯНГИ ПАРВОЗЛАР КУТМОҚДАМИЗ

1965 йил мамлакат бўйлаб кезмоқда. Янги йил — янги режалар, янги кашфиётлар демакдир. У космосни забт этувчилар учун қандай йил бўлади? Новости матбуот агентлиги космосга биринчи йўл очган Юрий Гагаринга мурожаат қилиб, бир қатор саволларга жавоб беришни илтимос қилди.

Савол: Совет кишиларининг космосни ўзлаштириш соҳасидаги иш якунлари қандай?

Жавоб: — Биринчи совет сунъий йўлдоши учирилгандан буён ўтган етти йил мобайнида космонавтикамиз жуда илгарилаб кетди. Ана шу вақт ичида ҳар хил мақсадлар учун мўлжалланган ўнлаб учар аппаратлар орбитага чиқарилди. Фақатгина «Космос» сериясидаги йўлдошларнинг ўзидан СССРда элликдан ортиғи учирилди. Улар космик фанимиз учун ғоят қизиқарли маълумотлар берди. Ҳозир, айтиш мумкинки, Коинот бўшлиқларига илмий экспедициялар юбориш вақти келди. Бизнинг кўп ўринли «Восход» кемамиз бортида уч космонавт — инженер, олим ва врач парвоз қилди. Космосга илмий экспедицияларни мунтазам юборилиб турадиган ва кемаларнинг суткалаб эмас, балки ҳафталаб ва ҳаттоки ойлаб учиб юрадиган вақти келиши узоқ эмасга ўхшайди. Шу нарсага эътиборни жалб қилишни истардимки, ўртоқларимиз учган «Восход» космик кемаси такомиллаштирилмоқда. Унда кўпгина қисмлар такомиллаштирилаётир. Кемада Ер билан алоқа қилиш системаси бирмунча такомиллашди. Кема ичида космонавтлар гаплашиб турадиган алоқа воситалари ишланди. Бир кишилик кабинада бу воситаларга эҳтиёж йўқ эди. Кабинадаги телевизион установкалар ҳам бирмунча такомиллаштирилди: улар яхшироқ ишлайди, тасвирининг сифати анча яхши бўлиб қолди. Биринчи марта космонавтлар бевосита кема бортида бўлган ҳолда жуда секин тезликда енгилгина ерга қўндилар. Матбуот конференциясида Владимир Комаров айтганидек, ерга қўниш шундай оҳиста бўлдики, худди лифтнинг тўхташини эслатди. Бу, албатта, конструкторларимизнинг ажойиб галабасидир. «Восход» сув юзасига ҳам қўниши мумкин эди.. Бунинг учун унда барча зарур системалар бор эди.

Космонавтика тез суръатлар билан ривожланмоқда. Ойга, Марс ва Венерага космик экспедициялар йўл оладиган вақт келади. Бироқ бунгача анчагина қийин техникавий, биологик ва медицина проблемаларини ҳал қилиш керак. Мен шунга ишонаманки, қудратли кемалар инсонни бошқа осмон жисмларига олиб чиқадиган кун келади. Инсониятнинг асрий орзуси амалга ошади. Одамлар абадий йўлдошимиз бўлган Ойга, сирли Венерага ва «ерсимон» Марсга учиб борадилар. Қуёш системасида йирик автоматик станциялар — йўлдошлар, планеталараро поездлар пайдо бўлади. Еримиз эса қуёш системасининг маркази бўлиб қолади. Булар ҳақида Константин Циолковский орзу қилган эди.

Савол: Планеталараро йўл солиш учун Сизнинг фикрингизча, қандай вазифаларни ҳал қилиш зарур?

Жавоб: Жуда кўп масалаларни ҳал қилишга тўғри келади. Аввало, космонавтларнинг у ёки бу планетага эсон-омон қўнишлари ҳамда уларнинг қайтиб келишлари учун тўла хавфсизликни таъминлаш керак. Бу вазифани ҳал қилишда ҳар нарсага қодир автоматик системалар катта роль ўйнайди. Масалан, Ойга қўнишда автоматика инсонга қараганда ҳам ишончлироқ бўлиши мумкин. Айрим совет олимлари ана шундай фикрдадирлар. Мен энг муҳим вазифалардан бири — кемаларнинг орбитада «учрашиши»дир деб ўйлайман. Космонавтиканинг асосчиси Константин Циолковский узоқ космик сафарлар эҳтимол, Ер атрофидаги орбитадан амалга оширилса керак, деб айтган эди. Учар аппаратлар орбитада йиғилиб, кейин узоқ планеталарга йўл олади. Кемалар учрашишининг бир неча йўлларини тахмин қилиш мумкин. Улардан бири шундан иборатки, Ер атрофидаги орбитага космик кема чиқарилади. Биринчидан юқорида ёки пастда бўлган иккинчи орбитага бошқа космик кема парвоз қилади. У биринчи кемага бир неча ўн километр яқин келгандан сўнг бундан кейинги яқинлашиш учун космик аппаратни бортдан туриб бошқариш системасида фойдаланиш мумкин бўлади. Кемалар орасидаги масофа бир неча юз метр бўлиб қолганда космонавтлар кемани қўл билан бошқаришга ўтишлари мумкин. Бу космик аппаратларнинг бир-бирига зарбасиз тегишини таъминлайди.

Савол: Планеталараро рейсларни Сиз қандай тасаввур қиласиз?

Жавоб: Бир вақт мен америкалик Рассель Олуэйдан хат олган эдим. У шундай деб ёзган эди: «Совет Иттифоқи биринчи бўлиб инсонни қандай қилиб Ойга қўндиришининг гувоҳи бўлишни, ҳаётимдаги бирдан-бир орзум деб биламан» Рассель Олуэйга шундай жавоб қилишим мумкинки, бу ўринда бизнинг ниятларимиз бир хил экан. Мен ҳам совет кишиси абадий йўлдошимиз бўлган Ой юзасига қандай қўнишини кўришни жуда-жуда истардим. Албатта, кейин Венерада ҳам, Марсда ҳам бўлиш чакки бўлмасди. Марсга парвоз қилиш учун, масалан, беш тонналик оғирликдаги космик кема эмас, балки анча оғирроқ бўлган кема талаб қилинади. Бу кўптонналли жуда оғир, кўпўринли кема етарли даражада озиқ-овқат ва ёқилғи запасига эга бўлиши керак. Мен ўйлайманки, олимлар космонавтларнинг бундай кемада ҳаёт кечиришларини таъминлайдиган системаларни ишлаб чиқарадилар. Ҳозир мутахассислар шуни ҳисоблаб чиқдиларки, беш кишидан иборат экипажнинг Марсга парвоз қилиши учун тахминан 23 тонна келадиган сув, овқат ва кислород лозим. Бундай юкни кемага ортиш мақсадга мувофиқ бўлмаса керак. Эҳтимол. кабинада бир ҳужайрали сув ўсимликлари ёрдамида модда алмашинувининг ички системаси вужудга келтирилар. Сув, овқат ва кислородни иқтисод қилиш учун олимлар парвоз вақтида махсус медицина воситалари ёрдамида экипаж аъзоларининг ҳаёт фаолияти жараёнини сусайтиришни ҳам тавсия этмоқдалар. Бу масалалар қандай ҳал қилиниши кейинчалик равшан бўлади.

Марсга учадиган кема бортида, эҳтимол, кема командиридан ташқари инженерлар, механиклар, врач, биологлар ва албатта. мутахассис астрономлар бўлса керак. Ҳозир олимларнинг ҳисобларига қараганда Марсга парвоз қилиш ва қайтиб келиш 500 суткадан ортиқ вақтни талаб қилади. Бу жуда узоқ вақт. Агар келажакда янги бир мунча қулай двигателлар ишлаб чиқиладиган бўлса парвоз муддати анча қисқариши мумкин. Космик кема Марсгача учиб бориб ва олимлар у ерда қатор тадқиқотларни ўтказгунларича Ер ва Марснинг ҳолати кеманинг қайтиб учиши учун ноқулай бўлиб қолади. Космик аппаратга маълум вақт Марс атрофидаги орбитада туришга тўғри келади. Бу муддатни ҳам олимлар ёқилғи ва озиқ-овқат запасларини олишда назарда тутишлари лозим бўлади.

Савол: Шахсан Сизнинг «космик» режаларингиз қандай?

Жавоб: Биз космосга учганлигимизнинг боиси космик тренировкаларимизни якунлаш учунгина эмасди. Биз келгусида ҳам космик бўшлиқда бўлишни, янги парвозлар, эҳтимолки, бир эмас, бир неча парвозлар қилишни мўлжалламоқдамиз. Ҳозир биз космосда янги йўллар очиш учун тайёргарликдан ўтмоқдамиз. Қачон, қандай ва орамиздан қайси биримиз парвоз қилажагимизни ҳозирча айтиш қийин. Лекин шу нарса равшанки, космик кемалар инсонни бошқа осмон жисмларига олиб борадиган кун келади.

(АПН).

ОТА ЎҒИЛ

Раҳмат сизга, меҳрибонлар

Жамол опа ҳозиргина почтальон ташлаб кетган хатни қўлга олиб ўқир экан, кўзларида севинч ёшлари пайдо бўлди. Хатни ўғли хизмат қилаётган қисм командирлари ёзиб юборипти.

Она сатрларга яна кўз югуртирди:

«Салом ҳурматли Аъзам ака ва Жамол опа,— деб бошланади хат. — Дилмуродингиз хизмат қилаётган қисм партия ва комсомол ташкилоти Сизларни Янги йил билан самимий қутлайди, шундай ажойиб фарзанд ўстириб, вояга етказганингиз учун Сизга миннатдорчилик билдиради. Дилмурод Армияга келган кунидан бошлаб, ўзини намунали жангчи, чарчамас ташкилотчи ва самимий дўст сифатида кўрсатди. У топшириқларни, командирларнинг буйруқларини доимо ўз вақтида бажариб келяпти. «Совет Армияси аълочиси» ва бошқа значоклар ўғлингиз кўксини безаб турипти. Дилмуроднинг муваффақиятлари қисмимиз учун намуна..».

Жамол опа хатни ўқиб чиққач, уни тўрт буклаб конвертга солар экан ўғлини хизматга жўнатаётган кун, вокзалдаги хайрлашув онлари ёдига тушди.

— Ўғлим, отангнинг юзини ерга қаратма, ой бориб омон кел,— Оқ йўл!— деди Жамол опа ўғлини қучар экан.

— Баракалла, ишончни оқлапсан, — шивиллади Жамол опа қалби севинчларга тўлиб.

Я. САЛИМОВ.

ЁШЛАР СЕВГАН ЖОЙ

Бугунги ёшларимиз эртанги ўринбосарларимиздир. Шундай экан, уларни софдил, ҳалол, виждонли, меҳнатсевар, кишиларга ғамхўр ва меҳрибон, камчиликларга шафқатсиз бўлиш руҳида тарбиялаш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир. Буни республика ёш техниклар станцияси коллективи ҳам яхши тушунади. Улар бу мураккаб ва катта меҳнат талаб қиладиган вазифани сидқидилдан адо этишяпти.

Республика ёш техниклар станцияси ташкил топганига 35 йил бўлди. Шу давр ичида станцияда неча минглаб ёшлар илм олдилар, ҳунар ўргандилар. Ҳозирда эса улар қишлоқ хўжалигида, саноатда, маданиятда ва кўп қиррали ҳаётимизнинг бошқа соҳаларида меҳнат қилишяпти.

Станцияда авиомодель, радио, токарлик, слесарлик, радистлик ва бошқа тўгараклар мунтазам ишлаб турибди. Уларда шаҳарнинг барча мактабларидан келадиган 500 дан ортиқ ўқувчи билим ва малакаларини оширмоқда, ҳунар ўрганмоқда.

Ёш техниклар станцияси педагоглари тўгараклардаги ишларни жонлантириш учун машғулотларга завод ва фабрикаларнинг малакали ишчилари, мутахассислари, олий ўқув юртлари ҳамда илмий муассасаларнинг ходимларини, шунингдек ота-оналар коллективини жалб этмоқда. Станция педагогика совети ишни янада яхшилаш ҳақида тез-тез янги таклифлар киритиб туради.

Станция ҳузурида ўтган йил декабрь ойидан бошлаб доимий ишловчи лекторий очилди. Бунда малакали мутахассислар фан ва техника соҳасида қўлга киритилган ютуқларни киноленталар кўрсатиш билан ҳикоя қилиб берадилар.

Авиомодель тўгарагининг аъзолари Пўлат Назаров, Володя Задоркин, конструкторлик тўгарагининг аъзолари Суннат Пўлатов, Олег Тарутин, Костя Павлов, кема моделизми тўгарагининг аъзолари Ҳакима Мирзабоева, Назира Собитовалар тиришқоқлиги, уқуви ва меҳнатсеварлиги билан дўстларига ўрнак бўлишаяпти.

Станцияда тўгарак аъзоларининг кучи билан ясалган «Ўрдак» авиомодели, «Эсминец» кемаси, одам билан сўзлашадиган «Бип-бип» роботи, Тошкент шаҳрининг ажойиб жойларини ўзида мужассамлантирган фотоальбом ва турли хилдаги конструкцияларда ишланган радиоприемниклар катта мақтовга сазовор бўлди. Станцияда айрим ўқувчилар борки, улар ўз ишлари билан шу соҳанинг чинакам устасидан қолишмайдилар.

Республика ёш техниклар станцияси киностудиясида тўгарак қатнашчилари кучи билан 7 та фильм суратга олинди. Унинг биттаси халқаро эътиборга сазовор бўлди ва юксак мукофот олди. Қолганлари ёрлиқлар, дипломлар ва медаллар билан мукофотланди.

Станцияда жами 8 та тўгарак ишлайди. Иккита филиал ҳам бор.

Аммо бу тўгараклар ўқувчилар талабини қондиролмай қолди. Қўшимча тўгараклар очиш керак. Автомото тўгараги, электротехника, чизмакашлик, ёш химиклар, моҳир қўллар, тўгаракларини ташкил этиш мумкин. Аммо станциямиз жуда тор бўлганлиги, хоналар ва зарур асбоб-ускуналар етишмаслиги сабабли режаларимизни амалга оширолмаяпмиз. Ҳатто ишлаб турган фототўгарагимиз ўз лабораториясига ҳам эга эмас.

Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ёш техниклар станциясига бу соҳада тегишли ёрдам бериши керак.

А. ВАСИЛЬЧИКОВ,
Республика ёш техниклар станциясининг методисти.

Республика маданий моллар базасида доимий ҳаракатдаги виставка ташкил этилган. Бу ерда барча областлар савдо ташкилотларининг вакиллари шартномалар тузадилар. Суратда: бош товаровед М. Тошхўжаев (ўнгда) область савдо базалари вакиллари Л. Кураянкова, С. Воробьев, Н. Абдукаримов, С. Файзуллаевлар билан керакли товарларни танлаб олмоқдалар.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотоси.

ОРЖОНИКИДЗЕ РАЙОНИДА

АПТЕКА УЧУН БИНО

▲ 353-аптека янги бинога кўчиб ўтди. Янги аптека бир неча хонали бўлиб, зарур жиҳозлар билан тўла таъминланган.

ЯНГИ МОЛХОНА

▲ «Дўрмон» совхозида 300 бош қорамолга мўлжалланган янги молхона қурилиб, фойдаланишга топширилди.

ЯНА БИР МАГАЗИН

▲ «Ташавтомаш» заводи яқинидаги М. Горький кўчасида яна бир кўп қаватли бино қад кўтарди. Бинонинг биринчи қаватида саноат моллари билан савдо қилинади. Устки қаватларида эса завод ишчи ва хизматчилари яшайди.

АСФАЛЬТ ЙЎЛЛАР

▲ «Қизил Узбекистон» колхози билан «Дўрмон» совхози оралиғидаги йўлга тош, шағал ётқизилиб, сифатли асфальтланмоқда.

И. РУСТАМОВ.

Тошкент янгиликлари

ЧОРВА ОЗУҚАСИ СОТУВЧИ МАГАЗИН

Тошкент шаҳар савдо бошқармаси уй ҳайвонлари ва паррандалар боқаётган меҳнаткашларга қулайлик туғдириш мақсадида бир неча жойда махсус магазинлар очди. Пойтахтимизнинг Олой, Октябрь, Госпитал, Бешёғоч колхоз бозорларида ана шундай бир неча магазин ишга туширилди. Октябрь, Ленин, Куйбишев райпишчеторглари ташаббуси билан ташкил этилган дўконларда арпа, сули, кунжара ва бошқа турли ем-хашаклар билан савдо қилинади.

Тошкент «Заготзерно»си шу йилнинг биринчи кварталида юқоридаги магазинларда сотиш учун 560 тонна озуқани жамғариб қўйди. Ҳозирча янги хил магазинлардан 8 таси шаҳар меҳнаткашларига хизмат қилмоқда. Ҳадемай уларнинг сони кўпаяди.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ҒОЛИБЛАРГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

Шаҳар транспорт ҳайдовчилари тўққиз ой давом этган «Ҳаракат хавфсизлиги учун» учинчи конкурсига якун ясадилар. Мусобақада қатнашган 64 коллективнинг 20 таси қоидани сира бузмади. Умуман шаҳарда аввалги йилларга қараганда кўча ҳаракати қоидасини бузувчилар анча камайди.

3-автокомбинатнинг 9-колоннаси, 4-автобус паркининг биринчи колоннаси Тошкент шаҳар соғликни сақлаш автобазасининг 3 ва 4-колонналари кўчма қизил байроқ билан мукофотландилар. Энг яхши натижа кўрсатган ўн шофер шаҳар ижроия комитетининг фахрий ёрлиқлари ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Иғилганлар 1965 йил 1 мартдан 30 ноябргача ўтказиладиган тўртинчи конкурсда ҳам актив қатнашишга қарор қилдилар.

В. ИЛЬИЧЕВ,
Тошкент шаҳар Давлат автоинспекциясининг бошлиғи.

БИОТОКЛАР, БИОТОКЛАР...

И. ВАРШАВСКИЙ

(ИЛМИЙ-ФАНТАСТИК ҲИКОЯ)

— Ким врач Гиппократовага киринг, Мария Авиценовна, бу киши сизга. Бемор, креслога ўтиринг.

— Хўш, нима дейсиз?

— Олдинги тишларим.

— Ҳозир кўрамиз. Тепадан тўртта тишингиз йўқ экан. Қандай тишни хоҳлайсиз?

— Одатдаги оқ тиш бўлса дейман. Қопламаси тилладан.

— Мен уни сўраётганим йўқ. Сут тишларини хоҳлайсизми ёки илдизли тишними?

— Кечирасиз, тушунмаяпман.

— Биз протезлар қўймаймиз, янги тишлар ўстирамиз. Бу энг янги метод. Милкка тиши ёриб чиқаётган донор биотоклари ёзилган магнит лентаси яқинлаштирилади. Биотоклар таъсирида беморда янги тишлар ўсиб чиқа бошлайди. Сут тишларни бир сеансдаёқ ўстирса бўлади, сизнинг милкингизда эса илдизли тиш ўстириш учун уч сеанс керак бўлади. Борди-ю, вақтингиз зиқ бўлмаса, менимча илдизли тиш маъқул. Бу бироз азоб берадиган иш-ку, аммо лекин, хоҳлаган нарсангизни чайнайдиган тишлик бўлиб қоласиз.

— Хўп, яхши, илдизлигидан бўлақолсин.

— Жуда соз! Ҳозир лентани танлаймиз. Демак тўртта олд тишдан. Бўпти! Донор Васильев, олти ёшда. Тамара, магнитотекадан лентани олинг. Оғзингизни каттароқ очинг. Ҳозир милкка контактларни мустаҳкамлаймиз. Бошингизни сал кўтаринг. Жуда соз! Тамара, плёнкани топдингизми?

— Мана, топдим.

— Зарядка қилинг. Унга симни уланг. Тайёрми?

— Тайёр.

— Энди тинч ўтиринг. Бошладик!

Ж—ж—ж—ж—ж—ж—ж...

— Бемор, ўзингизни қандай ҳис қиляпсиз?

— Зимга нина санч...

— Оғзингизга нина санчиляптими? Ҳечқиси йўқ, бироз чидашга тўғри келади. Чиройли бўлиш учун азоб чекиш керак, деган французча мақол бор. Бир неча йил муқаддам янги тиш ўстиришни орзу ҳам қилолмас эдик. Ҳозир биотокларни кучайтириб, бу процессни минг маротаба тезлатса бўлади.

— А-а-а-а-а!..

— Оббо, қанақанги чидамсиз беморсиз! Ахир айтдим-ку, бироз чидаш керак деб. Қўрқадиган ҳеч нарса бўлаётгани йўқ, тиш ёриб чиқаяпти, ўшанинг оғриги.

О-о-о-о-о!..

— Э-э, жуда бетоқат экансиз-ку! Тамара, чеккаларига контакт қўйинг! Ҳозир тинчлантириш учун сизга кинокомедия кўраётган донорнинг биотокларини берамиз. Йўқ. Тамара, бу ўринда «Ленфильм» кетмайди. Оғриқни сезмайдиган қилиб қўядиган Чарли Чаплинни беринг.

— А-а-а-а-а-а-а!!!

— Сеансни тўхтатишдан бошқа илож қолмади! Қани кўрайлик-чи, нима сабабдан бунчалар бақираяпсиз... Тамара!

— Нима?

— Мен сизга қанақанги плёнкани буюрган эдим?

— Донор Васильевнинг плёнкасини.

— А сиз нимани келтириб берибсиз?

— Нимани сўраган бўлсангиз, ўшани.

— Хўш, нега беморнинг оғзида тиш ўрнига соч ўсиб чиқаяпти, бўлмаса?

— Айб мендамас! Бу яна магнитотекадагиларнинг палапартишлиги. Уларда Васильевлардан бир тўда. Улар хойнахой кўсаларни даволашда косметика фойдаланадиган соқол ўстириш биотоклари ёзилган плёнкани беришгандир.

— Сизнинг кўзингиз қаёқда эди? Қаёқдаги биринчи курсларни практикага юборишганини қаранг-а! Беморни косметика бўлимига олиб боринг. Айтинг, оғиз бўшлиғининг шиллиқ пардасидан тукларни зудлик билан олиб ташлашсин. Ўзингиз тепасида туринг, туклари тез тўкилиб кетадиган донорнинг биотоклари билан олишсин. Тағин яна қаёқдаги соқол чиқарадиганни улаб қўйишмасин.

Т. НАЖМИДДИНОВ
таржимаси.

300 ПУД КЕЛАДИГАН АКУЛА

«Правда Украины» газетаси «Советская Украина» кит овловчи флотилияси олиб борган денгиз ови вақтида бўлиб ўтган ҳодиса ҳақида хабар берди.

Кит овловчи «Знатний» кемаси овланган китларни базага олиб келмоқда эди, тўсатдан кема олдида сувнинг юзида йирик денгиз ҳайвонлари кўринди. Кузатувчилардан бири, кашалотлар пайдо бўлди, деб хабар берди.

Тўп ёнида турган гарпунчи Георгий Селецкий, ўқ узишга тайёрланди. Кема ҳайвонлар подасига яқинлашиб келганида, буларнинг акула эканлиги маълум бўлди. Уларнинг биттасини гарпун билан овлашга қарор қилдилар. Тўпчи нишонга жуда тўғри олиб, ўқ узди. Йиртқич балиқ «Советская Украина» кит овлаш базасига олиб келинди. Унинг узунлиги 8 метрдан ортиқ, оғирлиги эса, деярли 300 пуддир. (ТАСС).

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

20 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ФРУНЗЕ ТЕЛЕСТУДИЯСИ ЭШИТТИРИШЛАРИ

18.00 — **Мультфильм** (болалар учун), 18.20 — **Фрунзе телестудияси очерки**, 18.40 — **Телевизион янгиликлар**, 18.50 — **Концерт**, 19.35 — **Республикам куни**, 19.55 **Қизиқарли учрашувлар клуби**, 20.55 — **Эшиттиришлар программаси**, 21.00 — **Интервенция** (телепостановка).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ ТЕЛЕСТУДИЯСИ ЭШИТТИРИШЛАРИ

Рус тилида: 18.10 — **Третьяков галереясида**, 18.35 — **Фан номидан** (ҳужжатли фильм), 18.55 — **Тошкент янгиликлари**, 19.05 — **Севги қўшиқлари** (фильм-концерт), 19.35 — **Копкон** (телеспектакль).

Ўзбек тилида: 21.05 — **Ватан авиациясини яратувчи** (илмий-оммабоп фильм), 21.25 — **Тошкент янгиликлари**, 21.35 — **Оқ йўл дўстлар!** («Ёшлик» студияси), 21.55 — **Концерт**.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА—20/I Сўнгги нусхалар, 21/I да **Биринчи муҳаббат.**

КИНО

Бешинчи узел — **«ВАТАН»** (кундуз ва кечқурун), **«СПУТНИК»** (эрталаб соат 11, кундуз 3, 4 ва кеч 9 да).

Муросасизлар — **НАВОИЙ** номли, **«УЗБЕКИСТОН»** (кундуз ва кечқурун).

Ёшим йигирмада — **«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ»**, **«ИСКРА»** (кундуз ва кечқурун), **«СПУТНИК»** (кундуз соат 12, 1, 5, кеч 6 ва 8 да).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
Бугун ва ҳар куни
ВАЛЕНТИНА ВА ВИКТОР ЭДЭРЛАР
ГАСТРОЛИ
РСФСР халқ артисти
Борис Эдэр
раҳбарлигида
„Чавандоз ва арслонлар"
АТТРАКЦИОНИ.
РСФСР халқ артисти
Рабадан Абакаров
раҳбарлигида
ДОҒИСТОН «ЦОВКРА» ДОРБОЗЛАРИ.
Кеч соат 8 да бошланади. Касса эрталаб соат 11 дан кеч 6 гача очиқ.

1965 йил 30 январь кундуз соат 12 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника ва математика фанлари бўлимининг техника фанлари бўйича бирлашган илмий совети мажлисида (Якуб Колас кўчаси, 28-уй. Ўрта Осиё сув проблемалари ва гидротехника илмий текшириш институтининг конференц-зали)

С. Б. Ерофеев — техника фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Вертикаль-шпинделли пахта териш машиналарининг энергетик параметрларини текшириш масаласига доир» деган темада.

диссертация ёқлайди

Диссертация билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

30 январда Москва шаҳрида
3% ЛИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚ ЗАЁМИНИНГ
103-АСОСИЙ ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ БЎЛАДИ

Тиражда 5.000, 2.500, 1.000, 500, 100 ва 40 сўмлик ютуқлар ўйналади.

3% ли заём облигацияларини сотиб олинг!

Тошкент область давлат меҳнат омонат кассалари ва давлат кредити бошқармаси.

Собир Раҳимов кўчаси, 191-уйда турувчи **Байрон Маҳмудович Зокировнинг** Қосим Хўжаев кўчаси, 37-уйда турувчи Манзура Ҳамидовна Зокировадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район халқ судида кўрилади.

БИЛДИРИШ

Тошкент область ижроия комитети область Советн депутатларига маълум қиладики, меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг IX чақириқ VIII сессияси шу йил 22 январь эрта билан соат 11 да «Узгосэстрада» театри биносида чақирилади.

Депутатлар шу куни эрта билан соат 9 дан бошлаб рўйхатга олинади.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

БИЛДИРИШ

22 январь жума куни кеч соат 6 да Тошкент шаҳар ишчи-мухбирлари университетининг навбатдаги машғулоти бўлади.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор —29004, Редактор ўринбосари—25885. Масъул секретарь — 34808. Идеология, адабиёт ва санъат бўлимлари —31936. Партия турмуши бўлими —26232. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари —29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими —28761. Ахборот ва спорт бўлими —33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими —34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор —30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 01547. Индекс 64695. Нашр. №-В 1680.